ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

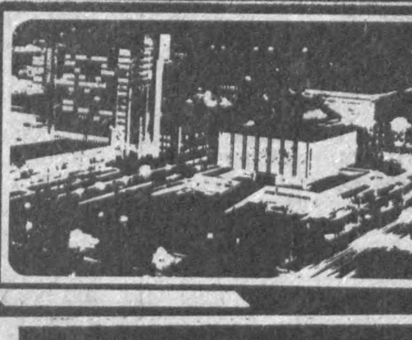

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 202 (8. 400) ◆ 1993 йил 12 ноябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

Ислом КАРИМОВ:

«ЎЗ ПУЛИМИЗГА ЎТИШИМИЗ АНИҚ»

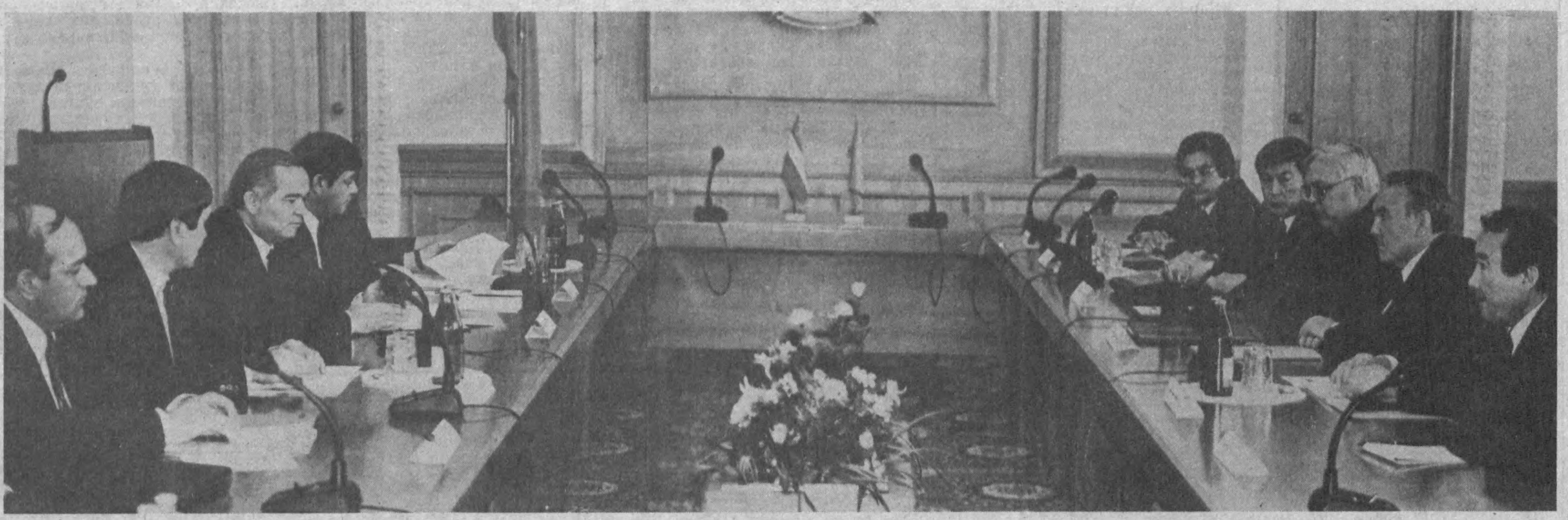

СУРАТДА: Музокара пайти.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ тасвири.

Ўзбекистон билан Қозоғистон ўз миллий валютасига ўтгач, қийинчиликлар келиб чиқиши мумкин, аммо бошқа чора йўқ! Президентлар Ислом Каримов билан Нурсултон Назарбоевнинг Алматидаги учрашувдан кейин келган қарори ана шу бўлди.

Бунинг ажабланадиган жойи йўқ. Россия раҳбариятининг молия соҳасидаги ҳеч бир нарса билан оқлаб бўлмайдиган икки юзламачилиги Марказий Осиё минтақасидаги икки йирик давлатни мураккаб аҳволга солиб қўйди. Сентябрь ойида Москвада имзоланган иқтисодий иттифоқ ҳақидаги шартноманинг барча моддаларини бажаришга ваъда берган, Ҳамдўстликнинг олти мамлакатига 1993 йилда чиқарилган рублларни етказиб бериш кафолатини олган Кремль, афсуски, сўзининг устидан чиқмади.

Бу тасодифми ёки қонуниятми — ҳозирча бир нарса дейиш қийин. Аммо, Нурсултон Назарбоев бу муаммо юзасидан аниқ гап айтди. У икки томонлама ҳужжатлар имзоланганидан кейин журналистлар билан учрашувда шундай деди: «Қозоғистон Россиядан олинадиган товар-молларга бутунлай боғланиб қолган, деб бизни ишонтирмоқчи бўлишади. Аслида эса бундай эмас. Ўтган йилги кўрсаткичларни оладиган бўлсак, Қозоғистон шимолий қўшнисига олганидан кўра, кўпроқ нарса берган. Биз Ўзбекистон билан иқтисодий иттифоқ ҳақидаги битимга имзо чеккан эканмиз, зиммамизга олган барча мажбуриятларга содиқ қолганмиз. Аммо, Россиядаги вазиятнинг беқарорлиги, бу мамлакат раҳбариятининг сўзда турмаслиги бизни қатъий қарорга келишга мажбур этди. Биз шундай қилдик ҳам — ён қўшни-жон қўшнимиз, ишончли ҳамкоримиз Ўзбекистон билан ўз миллий валютамизни жорий этишга қарор бердик».

Вазиятни бундан аниқроқ, бундан ойдинроқ ифодалаб бўлмайди. Аммо, шу баёнот берилганига қадар иккала давлат бошлиғи ўртасида узоқ музокаралар бўлиб ўтди. Бироқ, гап бунда ҳам эмас. Гап шундаки, Ўзбекистон билан Қозоғистон энг сўнгги дамгача рубль зонасини сақлаб қолувчилар сафида туриб, МДҲ мамлакатлари олдидаги барча мажбуриятларни адо этган ҳолда, барибир, эски пуллар йиғиндихонасига айланиб қолмоқда. Буни икки қардош давлат шаҳар ва қишлоқларида нарх-навонинг тобора ошиб бораётганидан ҳам кўрса бўлади.

— Миллий валютага ўтиш мураккаб жараён, — деди Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов. — Бу ишда шошма-шошарлик, ҳовлиқиш ярамайди. Аммо, кўриниб турибдики, Ўзбекистонга ўз валютасига ўтган мамлакатлардан эски пул оқиб келмоқда. Бу ҳол давом этаверса, одамларнинг аҳволи ҳам оғирлашади, иқтисодга ҳам жуда катта зарар етади. Юзага келган ана шу вазиятдан келиб чиқиб, Ўзбекистон билан Қозоғистон бир вақтда ўз миллий валютасига ўтадиган бўлди. Такрор айтаман: бу жараён моддий маънодагина эмас, маънавий маънода ҳам мураккаб кечади. Лекин бошқа иложимиз йўқ!

Журналистлар олдида гапирар экан, Ислом Каримов республиканинг рубль зонасидан чиқиши айрим бошқа муаммоларга ҳам сабаб бўлиши мумкинлигидан ташвишланаётганини айтди. Маълумки, Ўзбекистон — кўпмиллатли мамлакат. Россия рубли бир неча миллион ўзбекистонликлар учун республикамизни Россия билан боғлаб турган кўприк вазифасини ўтаётган эди. Аммо, буни ҳисобга олмаган Россиянинг хатти-ҳаракати ёш давлатимизни энг сўнгги чорани кўришга мажбур этди. Бироқ, ҳар қандай шароитда ҳам миллий валютага ўтиш ҳеч кимнинг манфаатига зарар етказмайди!

Мамлакатларимиз мутахассислари эски пулнинг ёппасига «бостириб кириши»ни ҳисобга олган ҳолда шундай хулосага келдилар: келгуси йилда ўз имкониятларимизни ишга солиб, Ўзбекистон билан Қозоғистонга олиб келинаётган саноат молларини бемалол 400 миллион долларга қисқартириш мумкин. Бинобарин, иккала мамлакат четга чиқарадиган мол қиймати ҳам ана шу миқдорда бўлади. 1995 йилда эса, мамлакатларимизнинг жаҳон океани портларига чиқиши билан боғлиқ лойиҳаларнинг амалга ошиши ҳисобга олинадиган бўлса, бу рақам 1 миллиард долларга етади. Кўриб турибсизки, республикаларимизнинг имконияти бениҳоя катта.

Журналистларни бошқа масалалар ҳам қизиқтирди. Улар Ўзбекистон билан Қозоғистон ҳақиқатан ҳам рубль зонасини сақлаб қолиш, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш, бу мамлакатлар ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш тарафдоримиди, деган саволлар бердилар.

Иккала Президент ҳам бу саволларга очиқ-ойдин жавоб қайтарди. Ҳа, иккала давлат ҳам ягона рубль зонасини сақлаб қолиш тарафдори эди. Буни қарангки, Европа ҳамжамияти ҳамдўстлик доирасида ягона валютани жорий этиш ҳақида қарор қабул қилиб турганида Россия бизнинг олдимизга бажариб бўлмайдиган талабларни қўйди. МДҲнинг тугагани ҳақида гапиришга ҳали эрта. Ўзбекистон билан Қозоғистон қўшни мамлакатлар, хусусан Россия билан алоқаларни кучайтириш тарафдори. Демак, миллий валюталарнинг жорий этилиши МДҲ доирасидаги ҳаракатларга ҳам тузатишлар киритишни тақозо қилади. Бу масала бўйича Қозоғистон янги ташаббуслар билан чиқмоқчи.

Президентлар минтақага оид масалалар бўйича саволларга ҳам жавоб бердилар. Ислом Каримовга шундай савол берилди: «Тожикистон рубль зонасида қолаяпти. Ҳали фуқаролар уруши асоратларидан қутилмаган бу мамлакатдаги сиёсий-иқтисодий вазиятни ҳисобга оладиган бўлсак, у ўз пулига ўтган яқин қўшнилари билан қандай ҳамкорлик қилади?»

— Биз барча қўшниларимиз билан қалин ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш тарафдоримиз, — деди Ислом Каримов.— Бироқ, рубль зонасида қолиш-қолмаслик Тожикистоннинг ўз иши. Аммо, тажриба кўрсатиб турибдики, қадрсизланган рубль оқими у ерга ҳам бориб, мамлакат иқтисодиётини хароб қилиши аниқ...

Ислом Каримов билан Нурсултон Назарбоевнинг Алматидаги бу учрашуви бошқа бир тарихий воқеанинг дебочасидир. Қозоғистон Президенти ўзининг ноябрь ойининг охири — декабрнинг бошида Тошкентга ташриф буюришини маълум қилди. Унинг бу сафари давомида янги иқтисодий маконни яратиш бўйича шартнома имзоланади. Бу — ҳақиқатан ҳам муҳим, тарихий воқеа бўлади. Ҳозир эса, ҳар бир давлат ўз пулини жорий қилиш арафасида турибди. Бу жўн бўлмаган, одатланилмаган жараённинг ўз қийинчиликлари бўлиши мумкин. Бироқ, ўзга чора йўқ.

...Бу ҳисобот ёзилаётган пайтда Тошкент ва Алматида иккита муҳим воқеа бўлиб ўтди. Марказий Осиёнинг икки етакчи мамлакати пойтахтларига икки томонлама ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтириш, савдодан ташқаридаги тўловлар ва бошқа муаммолар юзасидан муҳим ҳужжатларни имзолаш масалаларини ўрганувчи россиялик мутахассислар келишди. Хусусан, Ўзбекистон пойтахтида ўзаро манфаатли ва меъёрли солиқ қоидалари ҳақидаги битимлар имзоланишга тайёр турибди.

Л. ЛЕВИН,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент—Алмати — Тошкент.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Ўзбекистонга Жанубий Корея — МДҲ иқтисодий уюшмаси делегацияси ташриф буюрди. Кеча ушбу делегация республика вазирликлари ва муассасалари раҳбарлари билан Ўзбекистон—Жанубий Корея қўшма семинарини ўтказди. Семинарда ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш, Жанубий Корея ишбилармонларининг республикамизга сармоя киритиши, қўшма корхоналар тузиш имкониятлари атрофлича муҳокама қилинди.

● Кеча Тошкентда Ўзбекистон ва Россия солиқ хизматлари ўртасида Битим имзоланди.

● Республика кўргазмалар марказида Ўзбекистон ва Туркия ишбилармонларининг учрашуви бўлиб ўтди. У Туркия савдо-саноат кўргазмаси доирасида ташкил этилди. Учрашувда икки мамлакат ишбилармонлари ўзаро ҳамкорлик масалаларини муҳокама қилдилар.

● Бухородаги асфальт-бетон заводи жамоаси ўз фаолиятини тобора жадаллаштирмоқда. Яқинда корхонага Қоровулбозор нефтни қайта ишлаш заводи қурилиши учун асфальт етказиб бериш юзасидан буюртма келди. Ушбу буюртма тез ва соз бажарилмоқда. Шуни айтиш керакки, корхонага Германиядан келтириб ўрнатилган жиҳозлар шарофати билан асфальт тайёрлаш ҳажми ошиб бормоқда.

● Ўзбекистонга халқаро инсонпарварлик ёрдами йўли билан Ҳиндистондан кўплаб дори-дармон келди. Ҳинд элидан келган меҳмонлар билан «Экосан» экология ва саломатлик халқаро жамғармаси, Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда тиббиёт муассасалари вакиллари учрашдилар.

● Бухоро шаҳар ҳокимлиги маҳаллий ёш ижодкорлардан 30 нафарига янги квартираларнинг калитларини топширди. Бу ижодкорлар орасида шоир ва ёзувчилар, журналист ва рассомлар, меъмор ва санъаткорлар бор.

ҲАМДУСТЛИКДА

● Россия Федерациясининг Президенти Борис Ельцин Кремлда Европа Ҳамжамиятининг раиси, Бельгия Бош вазири Жан-Люк Деан, Европа Ҳамжамияти комиссиясининг раиси Жан Делор билан учрашди.

● Бир гуруҳ жамоат ва сиёсат арбоблари Россиянинг ҳукумат газетасида Б. Ельцинга 1996 йилда ҳам президентлик лавозимини тарк этмаслигини, президентлик сайловларини эса 1998 йилда ўтказишни белгилаш мурожаати билан чиқдилар.

● Чоршанба куни тожик-афғон чегарасидаги Панж чегара отряди участкаларидан бирида россиялик икки чегарачи зобит ҳалок бўлган. Бу ҳақда кеча Душанбедаги Россия чегара қўшинлари қароргоҳида хабар қилишди. Тожикистон раҳбари Имомали Раҳмонов ҳалок бўлганларнинг оилаларига таъзия изҳор қилди.

● Кавказ халқлари Конфедерацияси қароргоҳи бундан буён Абхазия пойтахти — Сухуми шаҳрида жойлашади. Ана шу ҳақда «Северний Кавказ» газетаси хабар қилди.

● Узоқ Шарқ ҳаво транспорти минтақавий бошқармаси 10 ноябрдан бошлаб биринчи Хабаровск бирлашмасининг авиаотрядлари бажарадиган рейсларнинг тарифлари ошганлигини эълон қилди. Ўрта ҳисобда у бир ярим бараварга ошди. Эндиликда Хабаровскдан Москвага самолётда учиб бориш чипта баҳоси 171 минг сўмни ташкил этади. Петропавловск-Камчатскгача эса 85 минг сўм чипта ҳақи тўлаш керак.

● Грузия ҳукуматининг фикрича Грузияда темир йўл ҳаракатини тиклаш учун 200 миллиарддан зиёд Россия рубллари керак. Грузия эса шунча миқдордаги пулга эга эмас.

● Воркутада кончиларнинг бир кунлик огоҳлантирувчи иш ташлаши бўлиб ўтди. Кончилар В. Черномирдин бошчилигидаги ҳукумат комиссиясининг шу ерга келишини талаб қилмоқдалар.

● Украинанинг иқтисодий таназзулдан чиқиш дастури Олий Кенгашнинг сессиясида муҳокама қилинмоқда. Ана шу масала юзасидан Украина Президенти Леонид Кравчук маъруза қилди.

● Кеча бўлиб ўтган Москва банклараро валюта савдосида АҚШ бир долларининг қиймати яна бир мунча кўтарилди. У 1176 рублни ташкил этди.

● Россия Федерацияси Президентининг Фармонига мувофиқ таниқли актёрлар Олег Ефремов ва Олег Табаков Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди.

ХОРИЖДА

● Россия мудофаа вазири Павел Грачевнинг Хитойга ташрифи ҳар икки мамлакат ҳарбий маҳкамалари ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолаш билан ниҳоясига етди.

● Билл Клинтон маъмурияти яқинда Хитойга нисбатан жорий қилинган савдо бўйича жазо чораларини бекор қилишни таклиф этди.

● Япония Россияга Россия Федерациясининг 12 декабрда бўлажак янги парламенти сайловларида қатнашадиган кузатувчиларнинг икки гуруҳини юборади. Шу гуруҳнинг биттаси Москвага, бошқаси эса Узоқ Шарққа йўл олади. Япония ҳукумати ана шу ҳақда қарор қабул қилди.

● Финляндия Президенти М. Койвисто унинг мамлакати Россия билан ҳақиқий ва мустаҳкам алоқалар ўрнатиш истагида эканлигини айтди.

● Кеча Польшада миллий байрам — Озодлик куни нишонланди. Асосий тантаналар Варшавадаги Номаълум аскар ёдгорлиги олдида ўтди.

● Латвия ҳукумати сайловлар тўғрисидаги қонунни муҳокама қилишга киришди.

● Афғонистондаги қарама қарши гуруҳдаги мужоҳидларнинг ўзаро тўқнашувлари давом этмоқда. Қурбон бўлганлар бор.

● Халқаро футбол федерацияси (ФИФА) Лев Яшин номидаги Халқаро жамғарманинг жаҳон биринчилигининг якуний босқичида «Чемпионатнинг энг яхши дарбозабонига» деб аталувчи Яшин номидаги янги совринни таъсис этиш тўғрисидаги ташаббусини маъқуллади.

● Ўзбекистон ва жаҳон

ҚАРДОШЛАР КЎРГАЗМАСИ

ШУ йил ёз ойида Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги Ўзэкспомарказда Туркиянинг «Туяп» фирмаси ўз кўргазмасини намойиш қилган эди. Аввал хабар берганимиздек 9 ноябрь куни бу ерда «Имбат фуарчилик ширкати»нинг навбатдаги кўргазмаси очилди.

«Имбат» фирмаси 1983 йилда ташкил этилган бўлиб мамлакатда ва чет элларда кўргазмалар уюштириш учун фирмаларни жамлаб, улар маҳсулотларини намойиш этишлари учун шароит яратади ва ташкилий масалаларни ҳал этади. Бугунги кунда «Имбат» 37 фирмани бирлаштиради. «Азга», «Вестель», «Синтель», «Роберт, Бўш», «Экмасан», «Штрал офис», «Асалсен», «Шакар», «Ётоҳ», «Чойкур» ва ҳоказолар ана шулар жумласидандир. Улар трансформатор, телевизор, музлаткич, машиналар учун эҳтиёт қисмлар, аккумулятор, батарея, рациялар, қандолат маҳсулотлари, турк чойи, паста, пардоз буюмлари ишлаб чиқарадилар. Бу буюм ва маҳсулотлар кўргазма залларида намойиш этиляпти. Европадаги йирик фирмалардан ҳисобланган «Подшобочча» фирмасининг жилоси кўзни қамаштирувчи биллур, чинни, шишадан ясалган идишлари ҳам кўргазмага қўйилган.

Ўтган йили декабрь ойида бўлган кўргазма яхши самара берди. «Экмасан» нон маҳсулотлари саноати фирмаси билан юздан зиёд корхоналар билан битимлар имзоланди. Шунингдек, республикамизда фаолият кўрсатаётган «Туркдиёр», «Туркатлас», «Туйтепа» каби қўшма корхоналар ташкил этилганлиги ана шундай кўргазмалар натижасидир.

Мазкур кўргазманинг асосий мақсади туркийзабон халқлар ўртасида қадимий маданий, иқтисодий, тарихий алоқаларни тиклаш, ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, ўзбекларнинг халқ истеъмол молларига бўлган талабини қондириш, Ўзбекистон ички бозорини тўлдириш, ишбилармонликни ривожлантиришдир.

Машҳура МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

ЎҚИТУВЧИЛАР УЧУН

Мактаб таълимида тест усулларини тадбиқ этиш ўқув дастуридаги фанларни ўқитишни давр руҳига мос равишда ташкил этишни тақозо этмоқда. Шу сабабли ҳам Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институти педагоглар амалий кўникмасини янада такомиллаштиришга қаратилган режаларни ишлаб чиқди.

Барча фанлар бўйича махсус амалий курслар ҳам йўлга қўйилди. «Тасвирий санъат ва бадиий меҳнат», «Миллий нақш» каби курслар учун ҳам услубий дастурлар тайёрланди. Тасвирий санъат таълими кабинети ана шу йўриқнома асосида ўқитувчиларга янги билимлар беришга киришди.

Институтда янги тадбиқ қилинган катталар педагогикаси асослари махсус курси машғулотларини уюштириш учун ҳам услубий материалларни тайёрлади. Бунда кечки сменали мактаб кабинети йўли билан амалга оширилган таълимий янгиликларни ҳам айтиб ўтиш лозим.

«Бошқариш психологияси», «Мактаб хўжалик ҳисобида», «Педагогик таҳлил ва мактабда ўқув-тарбия жараёнини такомиллаштириш» махсус курсларига ҳам кўпгина ўқитувчилар жалб этилди. Бундан ташқари «Дин тарихи» бўйича ўқувчиларга сабоқлар бериш йўлга қўйилди.

Аҳад АББОСОВ.

ҲАМИША ҚЎЛМА-ҚЎЛ

Шу кунларда ҳамма жойда «Тошкент оқшоми» газетасига обуна давом этмоқда. Шаҳримизнинг Миробод тумани ҳам бу ишда фаол иштирок этяпти. Бу ҳақда туман ҳокимининг ўринбосари Омонулла Иноғомов бизга қуйидагиларни гапириб берди:

— «Тошкент оқшоми» ҳамшаҳарларимизнинг севимли газетасидир. Уни каттаю кичик зўр қизиқиш билан мутолаа қилади. Айниқса унда чоп этиладиган саноат, ишлаб чиқаришга оид янгиликлар, қизиқарли маърифий мақолалар кўпчиликка ёқади. Мана янги йил учун обуна давом этмоқда. Бизнинг Миробод туман аҳолиси ҳам ўзларининг севган нашрларига, шунингдек «Тошкент оқшоми»га ҳам обуна бўлишмоқда.

Туман ҳокимлиги обуна мавсумини кўнгилли ўтказиш учун керакли чораларни кўряпти. Биз ўзимиздаги имкониятларни чамалаб чиқиб, корхона ва ташкилотларни пул ўтказиш йўли билан обуна бўлишга жалб қилмоқдамиз. Шунингдек, илғор ишчиларни мукофот тариқасида «Тошкент оқшоми» газетасига обуна қиламиз. Ҳозиргача бўлган ҳисобларга қараганда олти юзга яқин обуна бўлиш кўзда тутилмоқда. Лекин, ўйлайманки, бу рақам шундайлигича қолмайди. Уни янада кўпайтиришга ҳаракат қиламиз.

Назира СОДИҚОВА.

ЙИЛ БЎЙИ БИЗ БИЛАН

— ШАҲРИМИЗДА ҳар куни кўплаб воқеа ва ҳодисалар, тадбирлар бўлиб ўтади. Уларнинг айримларини радио орқали тингласак, айримларини ойнаи жаҳон орқали кўрамиз. Аммо «Тошкент оқшоми» газетасида чоп этиладиган хабар ва воқеаларнинг ўзгачалиги, уларнинг ҳозиржавоблиги бизга жуда ёқади, — дейди Ҳамза тумани молия бўлимининг мудири Мухтор Қаюмов. — Шунинг учун ҳам севимли газетамизга биринчилардан бўлиб обуна бўлиб олдик.

Энди келгуси йилда газетада айнан молия соҳасида, аниқроғи чиқарилаётган қонун ва фармойишларга ёндошиб шу соҳа мутасаддилари томонидан мақолалар уюштирилса, иқтисодиётимизнинг равнақи йўлида жон фидо этаётган инсонлар ҳақида ёзилса деган истагимиз бор. Шунингдек 1990 йил 1 июлда молия билан солиқ инспекцияси ажратилиб юборилган эди. Мана шу масалада ҳам «Тошкент оқшоми»да мақолалар чоп этилса айни муддао бўлур эди.

Гулнора МАЛИКОВА.

● Обуна—94

Ф СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ" 64690
(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

газетасига ОБУНА

обуна сони

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

ГАЗЕТАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в. | жойи

64690
(нашр кўрсаткичи)

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ"
(нашр номи)

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
янги манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

1994 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

Ҳасан ака билан автобазада Салоҳиддин деган слесарь ишлар эди. У Ҳасан акага қўшни ҳам эди. Қатор паст девор қўрғонли уйларнинг бирида у, рўпарадагисида Салоҳиддинлар туришар эди.

Бир куни ишдан қайтиб, ювиниб ичкари уйга кирган Ҳасан ака деразадан кўчага қараган эди, юраги шув этиб кетди: Салоҳиддинларникига бир узун бўйли милиционер кириб кетди. Бироздан сўнг костюмини йўл-йўлакай кийиб Салоҳиддин, кейин қўлида тугунча билан ҳалиги милиционер чиқди. «Ие... — Ҳасан ака дераза пардасини сурди, — Наҳотки...».

Ибратли ҳикоятлар

КИМ ТАБИБ

Меҳмон узоқлашди. Ҳасан ака кўчага чиқди. Милиционер ўз елкасидан ҳам паст Салоҳиддинни тирсагидан ушлаб олган. У эса бошини қуйи эгиб кетяпти.

Ҳасан ака катта йўлга ўтди. Бироз тўхтади-да олдинга юрди. Тез юрди. Салоҳиддиндан йигирма одимча кейинда. «Гуноҳи нимайкин, ё ҳалиги... Наҳотки».

Сой кўприги томон бурилганда, Салоҳиддин қўшнисини кўриб қолди.

— Ҳасан ака, шу ёққами? Юринг, — кутди Салоҳиддин. Милиционер унинг тирсагидан ҳамон қўлини олмас, унга қараб, нимагадир, кулиб ҳам қўярди.

Шу топ уларнинг олдида юк машинаси тўхтади. Милиционер Салоҳиддинни ёш боладек қўлтиғидан кўтариб, кузовга чиқарди. «Хайрият, том тешмабди».

Уйига ҳар хил хаёллар билан қайтди. Эшик олдида қўшниларидан бири:

— Салоҳиддинни кўрдингизми, милиция олиб кетибди-я, — деди ташвиш билан. Ҳасан ака остонага қадам қўйиб тўхтади.

— Олиб кетди, ҳа... Ўзимиз — сиз, мен уни қамоққа жўнатдик!

— А, нима деяпсиз?!

Ўн дақиқа ўтар-ўтмас ўша қўшни Ҳасан аканинг деразасини чертди.

— Э, кирсам, хотини ўсма қўйиб, хиргойи қилиб ўтирибди. Милиция тушмагур ошнаси экан, телевизоримизни тузатиб бер деб чақириб кетибди.

— Шунақами! — ҳахолаб кулди Ҳасан ака.

Лекин Ҳасан ака хотиржам бўлолмади... «Йўқ, албатта айтаман, бугуноқ айтаман» дерди у хаёл билан.

Кечқурун Ҳасан ака Салоҳиддинларникига кирди. Қўшни одатдагидай янги чиққан телевизорлар ҳақида гапира кетди.

— Бу янгиларини ҳам тузата оласанми?

— Ие, бўлмасам-чи.

— Қўлинг гул сен йигитнинг, — унинг елкасига урди Ҳасан ака, — телевизорлар ҳам кўпайиб кетди, электр аппаратлари-ю буюмларни айтмайсанми. Нозик нарса, бузилиб турар экан улар.

— Э, Ҳасан ака, қийин ишга кимнинг тоби бор нақди турганда. Битта винтини бураб қўйсам, бас!.. — Стул орқасига суянди мезбон. Ҳасан ака чой ҳўплаб, эшик томонга қараб олди.

— Ҳўш, ҳалиги, — Ҳасан ака пиёлани, конфетли ликопчани нари сурди. — Очиқ гаплашмасак бўлмайди. Мен бошлиғинг эмасман, қўшнингман, оддий бир ишчиман. Минг бор шукр... Сен, шундай қобилиятли киши, ўғрилик қиляпсан десам хафа бўлма, одамларни алдаяпсан десам... — Ҳасан ака ўтирди. Салоҳиддиннинг катта кўзлари чаноғидан отилиб чиқаёзди.

— Гапиринг, нима дедингиз? Мен ўғрилик қиляпман, одамларни алдаяпман?! Қайси юз билан... уйимда.., қўшни?!

— Нега одамлар сенга ҳалол хизмат қилади-ю, сен... Тушуняпсанми?!

— Тушуняпман. — У қўшнига маъноли тикилиб олди.

Ҳасан ака кулди.

— Ҳа, балли, шундай дейишингни билган эдим. Аммо мен ўксинмайман, ука. Сир эмас ҳеч кимга: ўғриликка қўл урганман. У вақтда, мен йўлдан адашяпканда, «Ҳой, қаёққа, йигит» дейдиган меҳрибон маҳалламизда йўқ ҳисоб эди. Оқибатини кўрдим, жигарим! Ким табиб — бошидан ўтган табиб. Тўғри, сен ўғриликни бошқача йўл билан, мижозларни ёш боладек алдаб қиляпсан...

Салоҳиддин қўшнига бир қараб қўйди-да индамади, стол устидаги қора доғни тимдалай бошлади.

Шундан кейин қўшни бир ойча Ҳасан акага кўринмай юрди. Бир куни касаба уюшмаси йиғилишида сўзга чиқиб, Ҳасан акани хурсанд қилди: ҳаммасини гапирди:

— Ҳасан ака, ҳақ гапни айтган экансиз, мен хиёнат кўчасига кира бошлаган эканман...

Салоҳиддин сўзлаб ўрнига ўтирганда, «Э, мард йигит экансан-у» деб унинг олдига келди ва пешонасидан ўпди. Йиғилганлар Ҳасан аканинг кўзида ёш милтиллаганини кўришди.

Усмонжон ОХУНЖОНОВ.

ТИНЧ, осуда кеча. Вахтли оилалар кечки дастурхон атрофига жамулжам бўлган маҳал...

Ноҳақ танбеҳ эшитган, қоп-қора кўзлари жиққа ёшга тўлган қизалоқни кечки овқатга ҳам чақиришмади. Йиғлаб-йиғлаб чанқаган қизалоқ ҳовлига чиқди. Ўзининг ночор, ёлғизлигини ҳис қилиб, юраги сирқиллаб йўлга отланди.

Туйғулар

Ҳамроҳ

Кундузги чанг-тўзон аллақачон ўз ўрнини топган. Вақт ҳам алламаҳал бўлиб қолган. Қизалоқ беихтиёр дарё сари йўл олди. Ойсиз, қоп-қора тун. Қизалоқ эса ёлғиз, унга ҳамроҳ бўладиган ҳеч зоғ кўринмайди. Манзилига етган қизалоқ ҳамроҳини топди. Сувларидан лабларини бенасиб қолдирмаётган дарё, энди унга ҳамроҳ. Ўйноқлаб оқаётган сув унинг қўлчаларидан етаклаётгандек, қизалоқ аста илгарилай бошлади.

«Изимдан ким келар экан», ўйлади қизалоқ... «Ҳеч ким» жавоб берди дарё. Қизча юришдан тўхтайди, ҳамроҳидан ранжийди, кўзларини юмади: Ана, оппоқ ҳарир тунги кўйлакда онаси келяптилар, бошларидаги дурраларини шамол юлқиб, тушириб юборди... «Ҳозир, қизим»... дейди онаси рўмолига энгашар экан. Қизча кутиб туради. Майли, қанча кутса ҳам онажониси келсалар бўлгани... «Келмайди», — дейди яна дарё. Қизча ихтиёрсиз юмилган кўзларини очади, лабларини ялайди. Базўр ютинади, чанқаганини эслайди. «Онажон, сув опкелинг»... «Ҳўп, болажон». Онаси косада сув тутганича яна кела бошлайди. Шамол дурраларини бермабди, ўйлайди қизалоқ онасининг ёйилган сочларига боқиб. Қизчанинг лаблари косага етар-етмас чинни онасининг қўлидан тушиб чил-чил бўлади. «Дадам уришади», қиз тан олади, ҳозиргина қошида бўлган онасини излай бошлайди. «Келмайди, ахир мен ортга қайтолмайман», тушунтира бошлайди ҳамроҳ. Қизча бу ҳақиқатни тан олмайди, онаси келади, сув олиб келади. Мунчоқ кўзлар яна юмилади. Сув сўрайди, энди онаси. Қизча ўзини чанқаганини унутиб онасига сув ола бошлайди. Сув кафтга бўйсунмайди. «Мени олиб кет», — дейди ҳамроҳ, қизалоқ рози бўлади. Ахир онажонисига сув керак. У хурсанд, онасига кўпгина сув олиб боряпти.

Ҳайҳот, дарё унга бўйсунди...

Қишлоқ осуда. Дарё мавжланиб-мавжланиб қизалоқни онасининг ёнига олиб кетаяпти.

Дилфуза ҚАРШИБОЕВА.

АЖДОДЛАРИМИЗ бизга улкан ва бебиёс мерос қолдирганлар. Бу мерос тарих билан абадий ҳамроҳ, унинг турли босқич ва нуқталарида бўй тортиб, шаклланган. Кишилик аҳлини ҳайратга соладиган осори-атиқалар, илму урфон дурдоналари, санъат ва адабиёт кўшкининг тахайюр нақшларидан тортиб ориф ва донишмандлар фалсафасини, ҳамодул аввал, Қуръони Карим ҳам суннати Ҳадиси шариф шодаларини, ахлоқ-одоб дурларини ўзида мужассам этган «Маданият ва маънавият» сўзи билан ифода этилади.

Халқимиз азал-азалдан баркамоллик қасрига элтувчи йўлнинг илк одимлари ахлоқу одобдан бошланишини кўп таъкидлайдилар. Гўзал хулқ ва одоб соҳиблари эл-юрт орасида ҳамиша иззат ва обрў топишган. Донишмандларнинг беназир ҳикматлари сўзимизга мисолдир. Юсуф Хос Ҳожиб, Аҳмад Яссавий, Саъдий Шерозий, Амир Хисрав Деҳлавий, Абдураҳмон Жомий, Алишер Навоий сингари олимлар, орифлар, шоирларнинг асарларида олижаноб инсонлар, комил хулқ эгалари васф этилган. Улар бисотида ажойиб ўгит ва ҳикоятлар мавжуд.

Шарқда одамларни хуш табиатли бўлмоққа ундовчи ажиб фазилат, хислатларни тараннум этгувчи «Ахлоқи Муҳсиний», «Ахлоқи Жалолий», «Ахлоқи Носирий» сингари ўнлаб рисолалар яратилган.

Кейинги пайтларда мустақил юртимизнинг эртанги умиди — ёшларимизнинг маънавий комил, ахлоқан етук кишилар бўлиб улғаймоқларига катта аҳамият берилмоқда. Бу борада аждодларимиз томонидан ижод қилинган ва тарих синовларидан ўтиб, сайқалланган асарларни навқирон авлодга етказиш, шубҳасиз, катта аҳамият касб этади. Муҳаммад Содиқ Қошғарийнинг «Одоб ас-солиҳин» («Яхши кишилар одоби») асари шундай рисолалар жумласидандир.

Унда саломлашиш ва кўришиш, ухлаш ва йўл юриш, суҳбат аҳлининг ўзларини тутиши, эру хотин муомаласи, касал кўриш ва таъзия изҳор этиш, зиёфат ва таом истеъмол этиш, сафар одоблари батафсил баён этилади. Адиб Ҳадиси шарифдан ибратли намуналар келтирилганки, улар асарни янада зийнатлаган.

Асарнинг бошланишида шундай маснавий бор:

● САЛОМЛАШУВ. Икки мўъмин бир-бирига рўбарў келса, хоҳ ошно, хоҳ ноошно бўлсин, салом беришсин. Чунки, бу суннатдир.. Тўлиқ қилиб, «Ассалому алайкум» десин, «Ассалому алайка» ёки «Салом алайкум» деса фарз соқит бўлмайди. Агар киши кўпчилик олдига келса ҳеч қачон алоҳида бировга салом бермасин. Барчага салом бир бўлсин. Кўпчилик бир кишига салом берганда ҳам ул

Инсонийлик фазилатлари

УЛУҒ ШАРҚ ГАНЖИНИНГ ГАВҲАРИ

Беадаб танҳо на худро дошт бад,
Балки оташ дар ҳама офоқ зад.

Яъни, «одобсиз нафақат ўзи учун ёмонлик қилади, балки бутун дунёга ўт қўяди». Қошғарий китобни ёзишдан мақсади толиби содиқларга одоби зоҳирий ва одоби ботинийни билиб, шу йўл билан улуғлик мартабаларига етишишларида бир сабоқ эканлигини уқтиради. Келинг, ушбу сабоқлардан баҳраманд бўлайлик.

● СЎРОҚЛАШ. Кимдир бировни сўроқлаб уйига борса, эшик орқасидан туриб изн сўрасин, яъни эшикни оҳиста қоқсин ёки йўталсин. Агар овоз чиқса, салом бериб: «Ичкари кирайми?», дея сўрасин. Бу изн уч мартагача такрорлансин. Уч издан кейин уй соҳиби изн бермаса ёки овози чиқмаса илҳақ қилмай, қайтсин. Уй эгаси «Кимсиз?» деб сўраса, «қулингиз» ёки «дўстингиз» демасин. Бу шубҳага солади. Исмини айтсин.

одам бир салом билан уларга жавоб қилсин. Йўқса, фарз соқит бўлмайди. Салом берганда бош эгилмаслиги, қўл, кифт ё бош билан ишорат қилинмаслиги керак. Чунки, бунинг мазмуни хунукдир. Улуғ кичикка, отлиғ пиёдага, юрувчи ўлтирганга, оз кўпга салом бериши лозим.

Бегона киши гўзал аёлга салом бермасин. Аёл салом берса ҳам жавоб қилмасин. Аёл соҳибжамол бўлмаса саломлашиш мумкин. Лекин ўз аёли ва маҳрамларига бу каби чеклаш йўқдир. Агар кўп эркак бир соҳибжамол аёлга ёки бир эркакка кўп соҳибжамоллар салом берса, жавоб лозимдир. Ўртада фитна бўлмаса.

● МУЛОҚОТ. Аввал кўришиш, кейин икки кафт билан мусофаҳа қилиш лозим. Қўл учи билан эмас. Қўл берган киши аввал қўлини тортмаслиги керак. Мусофаҳа пайтида тунд турмаслиги керак. Сафардан қайтган киши қучоқлашиб кўришиши, ёш йигитлар билан ўпиб кўришиши ҳам мумкин. Ҳар куни кўришадиганлар қучоқлашиб мусоҳафа қилиши нолойиқдир. Улуғ шайхларнинг оёқ-қўлини ҳам ўпиш жоиз.

● САФАРГА ЧИҚИШ. Йўл юрганда ҳар томонга алангламаслик, суҳбатлашиб кетаётганлар орасидан ўтмаслик, хотинлар даврасидан ўтмаслик, қари кишилар ортидан юриш, танишини кўрса тўхтамай салом бермоқ, сўзи бўлса четкага чиқиб гаплашмоқ, йўлда ётган азият берувчи нарсаларни олиб четга қўймоқлик, нотавон кишиларга мадад бермоқлик, беҳуда кўча бошида турмаслик, турса номаҳрамларга назар солмаслик ва салом бермаслик зарурдир.

● СУҲБАТ. Суҳбат пайтида асҳоб аҳли давра қуриб ўтиришлари керак. Чунки, юз-юзда бўлади, қуйи ва юқори маълум бўлмайди, беимтиёз ўтирадилар. Даврада улуғ бир зот бўлса, юзлар ўша кишига қаратилмоғи лозим. Икки киши суҳбат қурса, рўбарў ўлтириши лозим. Мажлисда одоб ва ҳурмат билан ўлтириш, икки киши орасига беризо ўлтирмаслик, тиззани биров тиззаси устига қўймаслик, ҳурматли кишига таъзим қилиб тўрга ўтказиш жоиздир. Шариат буюрган нарсалардан хоҳ сўзда, хоҳ феълда бўлсин аҳли суҳбатга раво кўриш керак.

Асарда, кўрамизки, Шарқ маданиятининг турли қирралари, ахлоқ-одоб мезонлари кўпгина муқаддас китобларга суянилган ҳолда ифодалаб берилган. Бу мезонлар ҳозирги кунда ҳам асло ўз аҳамиятини йўқотган эмас. Бунга юқорида асардан келтирилган мисоллар исботдир. «Одоб ас-солиҳин» агар Шарқдаги улуғ китоблар бир ганжина бўлса, шу ганжинадаги бир дурдир. Бу каби дурри ғалгонлардан баҳраманд бўлмоқ, ўзгаларни ҳам баҳраманд этмоқ маънавий бурчимиздир.

Азиза ЗАЙНУТДИНОВА,
фалсафа фанлари номзоди, доцент.

Суратли ахборот

ЯНГИ МАДАНИЯТ МАРКАЗИ

КЕЙИНГИ пайтда республикамиз иқтисодий юксалиш сари дадил одимлаяпти. Буни бугун ҳар бир соҳада учратиш, сезиш мумкин. Яқинда Шайхонтоҳур туманининг «Наврўз» маҳалласидаги янги Исломобод номи билан аталувчи Маданий маркази биносида Никоҳ ва оила маросимлари маркази қуриб фойдаланишга топширилди. Ушбу марказ биносининг қурилиш ишларини «Ўзбекгидроэнергоқурилиш» ташкилоти олиб борди.

Маданият маркази биносининг очилишига бағишланган тантанали йиғилишни маҳалла комитетининг раиси Олимжон Ортиқов кириш сўзи билан очиб берди. Унда маҳалла аҳли билан биргаликда қатор идораю ташкилотлардан келган меҳмонлар қатнашдилар. Туман маданият уйи бадиий ҳаваскорлари гуруҳи тадбир иштирокчиларига ўз санъатлари билан хизмат қилишди. Шу куннинг ўзида бир неча ёшларнинг шу марказда никоҳдан ўтганлиги қайд этилди. Тантана сўнгида тортилган ош ҳам бу тадбир иштирокчиларининг ўзаро ҳурматда эканликларига далолатдир.

Козимжон ЎЛМАСОВ,

СУРАТЛАРДА: маданият маркази очилишидан лаҳзалар.

Муаллиф суратлари.

● Муштарийларимизга газетамизнинг ўтган сонларининг бирида Халқаро Нобель мукофоти соҳибаси Надин Гордимер ҳақида қисқача ҳикоя қилиб ўтган, имкон топилди дегунча бу ажойиб аёл, машҳур адиба ҳақида тўлиқ ҳикоя қилишга ваъда берган эдик. Муштарийларимиздан ушбу ваъдани эслатиб, ўндан зиёд мактублар келди. Биз уларга газетамизга бўлган эътиборлари учун миннатдорчилик билдирамиз ва Жанубий Африка Республикасида истиқомат қилувчи адиба Надин Гордимер ҳақида батафсил ҳикоя қиламиз.

ЙОХАННЕСБУРГ шаҳрининг шимолида Паритаун деб номланган мавзе бор. Бу ерда эса икки қаватли данғиллама уй қўр тўкиб туради. Унинг атрофини ўраган ниҳоятда гўзал инглиз услубидаги боғда, данғиллама уйда — ҳамма-ҳамма нарсада улуғворлик, айни чоқда, сукунат ҳукмрон. Мабодо қўнғироқни босгудек бўлсангиз ўша заҳоти ҳовлида паст бўйли, ёшига ярашмайдиган даражада чаққон, ғайратли аёл пайдо бўлади. Данғиллама ҳовли шу заҳоти унинг қалбида жўш урган илҳомга, файзга, ғайратга тўлиб кетгандек бўлади. Бу аёл 1992 йилда жаҳоннинг энг нуфузли Халқаро Нобель мукофотига сазовор бўлган, «Қаердадир жуда яқинда», «Алдоқчи кунлар», «Сўнаётган дур», «Юзма-юз», «Эртанги кун, қайт» сингари ўнлаб ҳикоялар, қиссалар, романларнинг муаллифи Надин Гордимер! У сизни хуш хавозелик билан ичкарига таклиф қилади. Уйнинг китобларга, Африкага хос бўлган буюмларга тўлиб-тошиб кетгани сизни ҳайратга солади. Каттакон камин — тош ўчоқдаги оловни эса кул босган... Суҳбат қизғин бошланади.

— Айтингчи, Гордимер хоним, аждодларингизнинг илдизи қаерга бориб тақалади?

— Менинг икки илдизим бор. Отам — россиялик, онам — англиялик. Аср бошида отам, ўн уч ёшли бола Ригадан чиқиб кетади ва узоқ сарсон-саргардонликдан кейин Жанубий Африкага келади. Россияда унинг ота-онаси, қон-қариндошлари қолади. Яҳудийлар ур-йиқит қилинганда кўзидан ажраган онаси, сингиллари, опа-укалари қолади олис ўлкада.

— Яқинда икки қариндошингизнинг дараги чиқибди?..

— Мутлақо кутилмаганда! Икковлон қариндошим ҳам Украинада яшар экан. Биттасининг қўлига менинг китобим тушиб қолибди. Фамилияларимиз бир хиллигидан ажабланибди. Нашриётга хат ёзган экан, ноширлар бу хатни менга жўнатиб юборишибди. Иккинчи қариндошим Нобель мукофотига сазовор бўлганимдан кейин топилди. У менинг тутинган синглим экан! Бутун умрини Қримда ўтказибди. Яқинда Америкага кўчиб кетди.

Отам уйда русча гаплашарди. Олисда қолган мамлакатни эслаб, ҳатто кўзига ёш оларди. Авваллари бунга эътибор бермасдим. Ҳозир ўз уруғ-аймоқларим билан қизиқаман. Онам инглиз аёли. Биласиз, инглиз аёллари саранжом-саришта, озода, меҳмондўст бўлишади. Бу фазилатлар менга онамдан ўтган бўлса керак.

— Қандай шароитларда ўтган болалигингиз? Фақат афв этинг, эски хотираларни қўзғаб қўйган бўлсам?

— Асло! Болалик фақат хотирада қолади! Мен кон яқинидаги ишчилар шаҳарчасида — ҳатто уни шаҳарча деб ҳам бўлмайди — ўсиб-улғайганман. Кончиларнинг деярли кўпчилиги қора танли африкаликлар эди. У ердаги оғир шароитни мен эмас, мендан буюк адиблар ҳам тасвирлаб беришолмаса керак. Ит ётиш мирза туриш эди бечораларнинг аҳволи. Қора танлилар турли қабилаларнинг вакиллари бўлишса ҳам, бирон марта сан-манга боришмаган эди. Бугун бўлса бир элат иккинчи элатга қарши. Минглаб одамлар ҳалок бўлади.

Жаҳон маданияти юлдузлари

ДАРЁ МИСОЛИ УЙҒОҚ

— Гордимер хоним, адабиётдаги тақдирингиз ҳақида, устозларингиз, биринчи асарингиз хусусида сўзласангиз...

— Адабий тақдиримдан нолимайман. Ўзим «оқ африкалик» аёлман. Дастлаб ибодатхона қошидаги мактабда савод чиқардим. Кейин Витватерсранддаги «очиқ университет»да таълим олдим. Бу олий ўқув юртига оқ танлилар билан бир қаторда қора танлилар ҳам қабул қилинарди. Университетни тугаллагандан кейин Американинг турли ўқув юртларида санъат ва адабиёт тарихидан дарс бердим.

Ёзишни жуда эрта, 10 ёшимдан бошлаганман. Каталардан буни сир тутганман, албатта. Бу 1933 йилларга тўғри келади. Ўзим 1923 йилда туғилганман. 1939 йилда ўн беш ёшли қизчанинг илк ҳикояси «Эртанги кун, қайт» Жанубий Африкадаги эътиборли журнал «Форум»да чоп этилди. Ўша ҳикоя менинг келажагимни белгилаб берди.

Ёзувчилик касбини мансаб ёки шон-шуҳрат учун танламадим. Ёзувчилик мени қониқтирадиган ягона машғулот бўлгани учун танладим. Бундан жуда ҳам хурсандман. Ёзувчилик — бора-бора тақдиримга айланди.

Менинг илк устозларим Рильке, Вирджиния, Вульф, Генри Жейнс, Марсель Пруст сингари буюк адиблар бўлди. Мен улардан ёзишни ўргандим, ҳаётни кўра билишни ўргандим, ҳаётни тасвирлай билишни ўргандим. Альбер Камюдан миннатдорман: у менга қатъият бағишлади. «Фақатгина ёзувчи бўлиб қолган куним, ёзувчи эмаслигим аён бўлади» деган сўзлари адабий ҳаётимда кўп нарсани ўргатди.

— Сиз жаҳонга машҳур адибасиз, Европа ва Америкадаги бир талай университетларнинг фахрий докторисиз, эътиборли адабий мукофотлар эгасисиз. Ижодий маҳорат сирлари билан ўртоқлашинг...

— Ўша сир бўлса кошки эди. Фақат ўқиш керак. Машқ қилиш керак. Ёзувчилик маҳоратига фақат шу йўл билангина эришиш мумкин. Агар китоб ўқишни уддалолмас экансиз, унда адабиёт билан жиддий шуғулланишни ўйламанг! Ўрганганда ҳам буюк адиблардан ўрганиш керак. Албатта ҳамма нарса тақлиддан бошланади. Агар айтадиган сўзингиз бўлса, шундан кейингина ўзлигингиз намоён бўла боради. Мавзу танлашни ўрганиш учун ҳам ўқиш керак. Масалан, мен Чеховдан бутун умрим бўйи ўрганиб келаман.

— Ижодингизга назар солсак, шунчалар сермаҳсул, шунчалар довруғли бўлсангиз ҳам танқидчи ва адабиётчилар диққатига кам тушгансиз. Сиз ҳақингизда илмий китоблар, адабий-танқидий мақолалар ҳайратланарли даражада кам. Кенг кўламли тадқиқот эса йўқ ҳисобида...

— Бу энди ўша адабиётчиларнинг иши. Мен ёзувчиман, холос. Ёзувчи миллатининг маънавий уйғонишини таъминлаш учун, даъват этилган. Преториядаги театрда фақат Европа классик асарлари ижро этилиши инсофданми? Оркестрда эса битта ҳам қора танли йўқ. Африкада эса мусиқани, рақсни шунчалар яхши кўришадики!..

Мен учун энг муҳими; қуролланиш учун тежалган маблағлар саводсизликка қарши курашга, маданиятимизни кўтаришга хизмат қилишини хоҳлардим. Бу ҳаммамизнинг бўйнимиздаги қарз. Мен қарздор бўлиб қолишни хоҳламайман.

● Нобель мукофотига сазовор бўлган Африканинг учинчи (бунгача нигериялик Воле Шоинка 1989, мисрлик Нажиб Маҳфуз 1988 йилда ушбу мукофотни қўлга киритишган) адибаси — иккинчи маликаси Надин Гордимер бу йил 70 ёшга кирди. Унинг ўзи айтгандек «Нобель шов-шувлари» босилди. Ишончимиз комилки у яна қоғоз ва қалам билан ошно. Яна янги асарлар саҳифалари бунёд бўлаётир. Ёзувчининг қисматида эса тиниш йўқ. У ҳамиша дарёдек уйғоқ яшайди.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади.

«ХОТИРА КИТОБИ» ЧОП ЭТИЛАДИ

Фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллигига катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Шонли ярим асрлик юбилейга бағишланиб қатор нашрлар босмага тайёрланмоқда. «Хотира китоби» деб номланган тўплам ҳам шу сана олдидан чоп этиладиган бўлди. Ўзбек тилида босмага ҳозирланган ушбу китобнинг юзага келишида республикамиз фахрийлар ташкилотларининг хизмати катта бўлмоқда.

Бундан ташқари «Хотира китоби» саҳифаларидан ўрин оладиган мақолаларни тайёрлашда ёш изтопарлар тўплаган материаллар ҳам манба бўлиб хизмат қилади. Янги нашрни босмага тайёрлаш жараёнида Подольск ҳарбий музей-архиви билан яқин алоқалар боғланди.

Республика илмий-услубий маркази бу ҳамкорликни йўлга қўйиб, янги материалларни тайёрлади.

«Хотира китоби»ни чоп этиш учун энциклопедия нашриёти жиддий киришди.

Валижон НАЗИРОВ.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА
ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Газета ва журналларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши шарт.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлимлари ва «Матбуот уюшмаси» агентлиги ходимлари тўлғазади.

** Сиз кутган учрашув*

ОҚДАРЁДАН УЧГАН БУЛБУЛ

ҚИШЛОҚ кўчаларидан сарвдек қомадли, катта-катта кўзлари соғинчга тўла қиз одимлаб келяпти. Шу чоқ рўпарадаги эшик очилиб, жамалак сочли бир қизчанинг боши кўринди. Кейин унинг шодон товуши эшитилди:

— Марям опам келяпти!

Зум ўтмай кўча одамларга тўлиб кетди. Ҳаммаси Марямга қувонч билан боқар, сўрашар эди:

— Эсонмисан, қизим!

— Тошканлар тинчми?

— Анув куни телевизорда ашула айтдингми?

— Овозларингдан ўзим ўргилай...

Марям ўзига сўрашиш учун узатилган қўлларни ушлаб чарчамас эди. Ички бир туғён: «Сен шулар олдида қарздорсан. Сенинг илк қўшиғингни эшитган шулар, катта санъатга йўллаган шулар» дер эди. — Кетгунингизча қўшиқ айтиб берасизми? — Кўзлари жовдираб турган жингалак сочли қизалоқ сўради.

Марямнинг кўз олдида ўзининг болалиги гавдаланди.

— Айтиб бераман! — қизчанинг жамалак сочларини силади у...

Отаси Саид ака, онаси Робиябону, ака-опаларининг дийдорига қонгач, Марям ташқарига чиқди. Унинг кўнгли ёлғизлик қўмсаб қолди.

Тепарлик қишлоғи йўлнинг тўрт фаслида ҳам гўзал. Бир томонда тоғлар, бир томонда таърифсиз Оқсарой, Шаҳрисабз. Қишлоқнинг шундоққина даҳанасида ҳазрати Шайх мақбараси. Сал нарида эса асов Оқдарё.

Марям ерга оҳиста тўшалаётган зумрад япроқларни хаёлчан босиб дарё томонга юрди. Унинг соҳилида анча вақт хаёлларга чўкиб турди. Ажабо, баҳорда лойқаланиб, пишқирган, кўкка сапчиган Оқдарё сувлари анча мулойимлашиб, беозор тортган, зилол сувларида соч тараса бўлгудек эди. Лекин қўшиқ мавжи юракда ҳоч тинармикан?..

...Ўшанда 3—4-синфда ўқийдиган қизалоқ эди. Телевизорда ёки радиода Барно Исҳоқова, Ҳабиба Охуновалар қўшиқ айтиб қолса борми, Марямнинг юраги ўйнаб кетарди. Икки хонанданинг ширин, айни пайтда ўткир овози унинг миттигина жисму жонини банд этган эди. Қўшиққа шундай берилиб кетар эдики, ҳатто вужуди титраётгани, қуралай кўзларига ёш илинаётганини ҳам сезмасди.

— Ҳа, сенга нима бўлди? — алланечук хавотирда сўрарди онаси Робиябону.

— Бирам яхши ашулаки! — Марям онасининг бағрига юзини беркитиб шивирларди.

Онаизор унинг ҳануз титраб турган елкаларини силар эди. Ким билсин, унинг кўнгли қизининг дилида кечаётган туғёнларни ўшанда илғагандир.

Шаҳрисабз шаҳар маданият уйи қошидаги мақомчилар дастаси ўша етмишинчи йилларнинг охирида анчайин машҳур эди. Турли касб эгалари, турли ёшдаги санъат ошиқлари қаторида дастага Марям Satторова ҳам қатнаша бошлади. Даста раҳбари Элмурод Боймуродов Марямнинг тиниқ овози борлигини юракдан ҳис этар, имкон топди дегунча қизнинг овозига сайқал бериш учун интиларди. Айниқса, қизнинг мусиқага дарров мослаша билиши уни мамнун қиларди. «Бизнинг Шаҳрисабздан ҳам бир булбул чиқадиган бўлди,— ўйларди у қувониб, — фақат овозини эҳтиёт қилса, ўз устида тинмай ишласа бўлди».

Марям илк бор томошабинлар ҳузурида «Қашқарчаи ушшоқ»ни ижро этди. Унинг ўктам овози барчани ўзига ром қилганди ўшанда. Сарвқомат бўлгани учун кўпчилик унинг ҳали мактаб ўқувчиси эканлигини билмас, билганлар ҳатто ишонмаган ҳам эди. Ушбу қўшиқ Марям Satторованинг санъат осмонидаги парвози йилида илк қанот қоқиши эди. Шу-шу Марям Satторова мумтоз қўшиқларга кўнгил қўйди. Навоий, Увайсий, Бобур ғазаллари билан ошно бўлди, қўйди.

Шаҳрисабзга ташриф буюрган бир гуруҳ маданият ходимлари Марям Satторованинг қўшиқларини эшитишди.

— Ким бу қиз? — сўради Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўлмас Умарбеков.

— Терешкова номли мактабни бу йил тугатади, — Элмурод ака тушунтирди. — Лекин овози яна озгина сайқал топса, устозларда таҳсил кўрса ажойиб хонанда бўлиб етишар эди-да.— У Ўлмас акага умид билан тикилди.

Марям Тошкентга йўл олди. Ҳатто ўрта мактабни тугатганлик тўғрисидаги ҳужжатлар Шаҳрисабзда қолди. Тўғри, сал кейинроқ ортидан «етиб келди». Бу пайтда Марям Мухтор Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваториясининг тайёрлов гуруҳида илк машғулотини бошлаган эди.

Консерваториянинг шарқ анъанавий ижрочилиги факультетида беш йиллик таҳсил даври унинг учун чинакам таҳсил даври бўлди. Ўзбекистон халқ артисти Берта Давидова, Ўзбекистон халқ ҳофизи Фаттоҳон Мамадалиев, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ўлмас Расуловлардан чинакам санъат сабоғини олди.

Фаттоҳон Мамадалиев оз фурсат Муҳиддин Қориёқубов номли ўзбек давлат филармонияси қошидаги «Шодлик» ашула ва рақс дастасида ишлади. Шунда устознинг биринчи иши севимли шогирди Марям Satторовани дастага жалб қилиш бўлди. Мана бир неча йилдирки хушовоз хонанда шу дастада хизмат қилмоқда...

...Оқдарё сокингина оқади. Марям шамол учириб оқаётган япроқларга тикилди. Шамол япроқни ҳеч ҳоли-жонига қўймасди. Охири уни бандидан узиб олди. Чирпирак қилиб ҳавога учирди. Япроқ оҳиста келиб дарё сувларига тушди.

— Мен ҳам шу япроқ мисол қишлоғим бағридан учдим, — кўнглидан кечирди Марям, — фақат дарёга эмас, санъат йўлига тушдим. Қўшиқларимни одамлар суюб эшитади. Олқишлашади. Таъзим уларга, раҳмат уларга бунинг учун. Лекин мен ҳали ўзимнинг — Марям Satторованинг қўшиғини ижро этганим йўққу!..

— Ўз қўшиғини ижро этиш нимани англатади? — сўрадим Марямдан.

— Ҳар бир санъаткорнинг ўз қўшиғи бўлади. Раҳматли Юнус Ражабий «Ушшоқ», «Баёт-1» билан абадий барҳаёт қолдилар. Ўзбекистон халқ артисти Ориф Алимаҳсумовдек ҳеч ким «Чўли Ироқ»ни айта олмайди. Халқ артисти, Ўзбекистон булбули Ҳалима Носирова «Чаман ичра»ни айтганда тингловчининг бўғин-бўғинлари бўшашиб кетади. Лекин мен ҳали ўзлигимни элга танитадиган шунақанги қўшиғимни айтганим йўқ. Қачондир айтишим керак, — деди куюниб Марям.

— Бунинг учун яхши матн керак. Марҳамат, ажойиб шоирларимиз бор. Наҳотки улар сизга қўшиқ ёзиб беришмайди?!

— Ёзиб беришади, албатта. Ҳозир Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Муҳаммад Юсуфларнинг шеърларини ўқияпман.

— Кўпроқ қайси бастакорлар билан бирга ишлаяпсиз?

— Туйғун Отабоев, Муҳаммаджон Мирзаевлар қўшиқларимга куй басталашяпти. Бошқа бастакорларнинг ҳам қўшиқларини ижро этавераман. Ҳозиргача 50 дан зиёд қўшиқ ижро этдим. Уларнинг орасида мумтозлари ҳам, замонавийлари ҳам бор.

— Оилада бир ўзингиз қўшиқчимисиз?

— Битта эдик, иккита бўлдик. Синглим Соҳила Satторова ҳам санъат йўлини танлади. Ҳозир Маннон Уйғур номидаги санъат институтида таҳсил кўряпти.

— Эл-юрт сизни севади. Армонсиз хонандасиз. Санъат шайдолари юрагидан жой олиш ҳазилакам иш эмас.

— Худди шу нарса менга тинчлик бермайди. Бошқаларга тақлид қилиб юраверсам, томошабинларнинг ихлоси мендан қайтмайдими? Ягона орзум бор: яхши мусиқа дастаси бўлса, ўзимнинг қўшиқ дастам бўлса. Ажойиб бир қўшиқ дастури тузиб, ижро этсам. Майли бир соатми, икки соатми... Юрагимдаги туғён ўшанда сал босилар.

— Туғён унда яна ҳам ловуллайди. Чунки забт этилган довон иккинчи, яна ҳам юксакроқ довонларга ундайди, Марям...

Марям ширингина жилмайди.

...Ошуфта мусиқа садолари янгради. Марям Satторова қўшиқ бошлади: «Фақат сен келмадинг». Унинг овози худди дарё мавжларидек гоҳ юқорилаб, гоҳ секинлашиб янграрди... Мен эса бир сўзни айтсам, барча қўшиқ шайдолари дилидаги сўзни изҳор этган бўламан:

— Куйга жўшиб куйлайвер, Оқдарёнинг хушовоз булбули!

Темур УБАЙДУЛЛО.

— Ойижон, ажойиб китоб эканми!

— Ҳа, қизалоғим. Ундаги ёзилганларнинг мағзини чаққан киши ҳаётда сира ҳам адашмайди. Ҳозир сенга бир эртакни ўқиб бераман.

Равиль Альбеков сурати.

** Ҳикматлар хазинасидан*

АБДУЛЛА АВЛОНИЙ ДЕЙДИКИ...

◉ Ҳар кишининг фикри идрокин
сўзи билдиргуси,
Пистаи бемағиз агар лаб очса,
расво бўлгуси.

◉ Гўзаллик юзда эмас, эй биродар,
Сўзи ширин киши ҳар кимга ёқар.

◉ Сўзинг оз бўлсину маъноси бўлсун,
Эшитганлар қулоғи дурга тўлсун.

◉ Яхши дўст айби ёру қўстин
кўзгудек рўбо рўсида сўзлар.

◉ Улуғларнинг иши афв айламакдур,
Кичиклар узр учун бел
бойламоқдур.

◉ Чақимчи тил ёмон аждар тилидин,
Солур жонга аламлик захримонин.

◉ Яхшиларнинг суҳбатижон роҳати,
Сўзлари дур ва оламнинг
офтоби.

◉ Мушукнинг бўлса икки қаноти,
Қолурми дунёда чумчуқнинг зоти.

◉ Мактаб дилингга сочқуси илм
ва фанни,
Мактаб зиёда қилгуси ақл
ҳикматин.

Тўпловчи:
Фахриддин НУРИДДИНОВ.

** Маданият хабарлари*

СОВҒАГА — ЭРТАК

БОЛАЛАР учун улар севган эртакларни ҳадя этишдан ортиқроқ совға бўлмаса керак. Чилонзор район маданият уйи ижодий жамоаси болаларга бағишланган «Сен севган эртаклар» деб номланган адабий кеча ўтказди. Муҳаббат Хўжаева сценарийси асосида саҳналаштирилган мазкур кечада турли ўзбек ва рус халқ эртакларининг қаҳрамонлари болалар билан учрашдилар. Улар ўзларининг куй ва қўшиқларини ижро этдилар, спектакллардан парчалар намойиш этдилар ва болалар билан ҳамкорликда турли эртак-ўйинлар, эртак-топишмоқлар айтишдилар. Болаларга бир олам қувонч бағишлаган кеча айни кунларда тумандаги мактаб саҳналарида, болалар боғчаларида намойиш этилмоқда.

ҲАВАСКОРЛАР МАҲАЛЛАДА

МАДАНИЯТ уйи ижодий жамоаларининг маҳаллаларда ўтказаётган учрашув оқшомлари барчага манзур бўлмоқда. Куни кеча Мирзо Улуғбек номидаги маданият уйи бадиий ҳаваскорлари Миробод туманининг «Баротхўжа» маҳалласида бўлдилар. Ўзларининг дилрабо куй ва қўшиқлари, драма тўгараги ижодкорлари тайёрлаган «Кулги ҳамроҳингиз бўлсин» деб номланган томошалар маҳалла аҳли томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди. Айниқса бадиий ҳаваскорлар томонидан ижро этилган ўзбек халқ классик қўшиқларини маҳалла оқсоқоллари олқишлар билан кутиб олдилар.

ЁШЛАР САЙЛИ

МАМЛАКАТИМИЗНИНГ келажаги бўлмиш ёшлар билан ўтказилаётган кўплаб тадбирлар уларнинг шаклланишида, Ватан учун муносиб кишилар бўлиб етишишларида муҳим рол ўйнамоқда. Куни кеча Яккасарой туманининг Мирзо Бобур номли маданият ва истироҳат боғида «Ҳаёт бўсағасида» деб номланган ёшлар сайли бўлиб ўтди. Сайилга таклиф этилган Яккасарой тумани мактабларининг юқори синф ўқувчилари Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси, театр арбоблари уюшмаси вакиллари билан учрашдилар, қизиқарли ўтган мулоқот давомида ижодкорлар ёшлар олдида турган муҳим вазифаларга тўхталиб ўтдилар. Куй ва қўшиқлар билан шодон ўтган сайил барчада бирдек мамнуният уйғотди.

«БОҒИ ЭРАМ»ДА УЧРАШУВ

БОЛАЛАР учун сайиллар ташкил этишнинг ўзига хос машаққати ва завқи бор. «Боғи Эрам» маданият ва истироҳат боғи маъмурияти «Келинг, бирга ўйнаймиз» деб номланган болалар сайлини уюштирдилар. Турли спорт мусобақалари, қизиқарли болаларбоп ўйинлар, тез айтишлар ва топишмоқлардан иборат беллашувларда болалар ўз зукколикларини намойиш этиб барчани мамнун этдилар. Жажжи кичкинтойлар боғчада ўрганган ашулалар, турли мавзудаги шеърларни ҳам боғга дам олгани келганлар ҳузурида айтиб бердилар. Боғ маъмурияти сайилда фаол иштирок этган кичкинтойларга ўз совғаларини топширдилар. Толибжон Содиқов номидаги халқ филармонияси қошидаги «Лола» болалар рақс ансамбли ҳам мароқли концерт дастурини сайил иштирокчилари ҳузурида намойиш этиб, кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлдилар.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

** Ҳамкасбларимиз*

ҚАДРЛАГАН ҚАДР ТОПАДИ

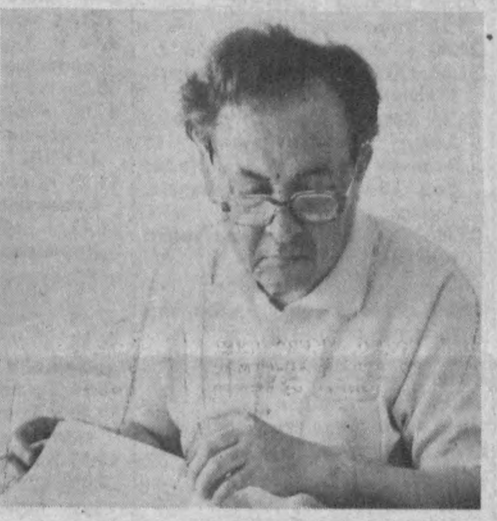

ИСЛОМ аканинг одати шунақа: ҳар доим саҳарда ўрнидан туриб юз-қўлини ювади-да, шошилиб кўп йиллардан буён қадрдон бўлиб қолган ва ўрганган жойи — ишхонасига йўл олади. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Бир-икки пиёла чой ичар-ичмай ишга кетаётганини кўрган Гулчеҳра опа турмуш ўртоғининг орқасидан чақириб қолди.

— Ҳай, ҳай, дадаси, доим шундай қиласиз-а. Нега ҳеч тамадди қилиб олай демайсиз?

— Нонушталикни олволдим, — деди шошиб турган Ислом ака. — Таҳририятда тамадди қиларман. Бугун журналимизнинг навбатдаги сони макетини тайёрлашимиз керак эди. Масъул котибимиз ҳам барвақт келаман деганди.

У таҳририятга келиб энди чой қўйган ҳам эдики, ишлаб чиқариш бўлимидан қўнғироқ қилиб гранкалар, яъни терилган ҳарфлар саҳифа ҳолига келтирилгунча ундан қоғозга олинган нусхалар тайёр бўлганлигини айтишди. Қайнаган чойни дамлаб наридан-бери бир-икки пиёла ичган бўлди-да, келтирилган гранкалардаги мақолаларини қайчи билан алоҳида-алоҳида қилиб қирқиб, макетга ёпиштиришга тайёргарлик кўра бошлади. У бутун вужуди билан ишга берилиб кетганидан тушлик бўлганини ҳам пайқамади. Шу алпозда қош қорайгунча тиним билмай ишлади.

— Биласизми, Ислом ака бир ишни бошладими, кейин уни тўхтатиш жуда қийин бўлади, — дейди «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» журналининг бош муҳаррири Раҳим Саманов. — Жуда серғайрат одам. Яқинда жамоамиз аҳли уни 60 ёшга тўлганлиги билан чин дилдан қутлади. Агар уни ўз касбининг фидойиси десам муболаға бўлмайди. Ахир бир касбда 40 йил ишлаш ҳазилакам гапми! Ишини чинакамига севади.

— Бу хушмуомала ва ширинсухан, камтарин, ҳамиша хуш кайфиятда юрадиган инсон билан бирга меҳнат қилиш биз ёшлар учун катта бахт, — дейди мусаҳҳиҳ Васила Комилова. — Бу одамдан кўп нарса ўрганса бўлади. Боз устига унда барча инсонийлик фазилатлари мужассам.

«Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» журналининг техник муҳаррири Ислом Ғиёсов асли Тошкентнинг Эски шаҳар қисмидаги Қумлоқ даҳасида косиб оиласида туғилиб, вояга етган. Болалиги суронли уруш йилларига тўғри келган. Ўша кезлари 9—10 ёшли бола отаси Ғиёс аканинг урушга кетганини билдирмай, кечани кеча, кундузни кундуз демай онаси билан ҳам новвойлик қилди, ҳам ўқиди. Ўрта мактабни битиргач эса ўзи қизиққан соҳа — матбаачилик билим юртига ўқишга кирди.

1953 йилда билим юртини муваффақиятли тамомлаган ёш Ислом йўлланма билан Маориф вазирлигига қарашли босмахонага ҳарф терувчи бўлиб ишга киради. Меҳнатга чанқоқлиги ва виждонан ишлаши билан тез орада ҳамкасблари ҳурматини қозонади. Шундан сўнг 1967 йилда тажрибали матбаачини «Совет мактаби» (ҳозирги «Халқ таълими») журналига техник муҳаррирлик вазифасига ишга таклиф қилишади. 1982 йилдан буён эса «Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги» журналида фидокорона меҳнат қилиб келмоқда. Унинг ҳалол ва виждонан меҳнати ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган.

— Нафақат ўзининг, балки ўзгаларнинг ҳам меҳнатини қадрлаган одам ҳеч қачон кам бўлмайди, — дейди Ислом ака. — Зеро, бу — ҳаёт қонуни. Шу боисдан фарзандларимни ҳам худди шу руҳда тарбиялаганман. Зотан, уларнинг ўқимишли ва баркамол инсон бўлиб етишишларида рафиқам, шаҳримиздаги 7-касалхона шифокори Гулчеҳрахоннинг ҳам хизмати катта. Катта қизим Феруза онасининг изидан бориб, шифокор бўлди. Дилфуза — тарбиячи, Улуғбек — Ўзбекистон телевидениесининг оператори, Дилбар — Тошкент Давлат университети биология факультетининг талабаси. 5 нафар набирам бор.

— Исломжон билан ён қўшнимиз, — дейди шаҳримиздаги кўп қаватли уйлардан бирида истиқомат қилувчи кекса журналист, ҳозирда қарилик гаштини сураётган Абдулла Исомиддинов. — Мен шундай инсон билан ёнма-ён яшаётганимдан фахрланаман. Маҳалламизда бўладиган бирон-бир тадбир у кишининг иштирокисиз ўтмайди. Хоҳ тўй бўлсин, хоҳ маърака бўлсин ҳаммасига бош-қош бўлади.

Ҳа, Абдулла ака ўз қўшниси ҳақида лўнда ва ҳақ гапни гапирди.

Исмоил ЗОИРОВ.

ҚОНЛИ жанггоҳларда жон бериб, жон олаётган аскарлар ҳам қарийдими? Ахир улар ҳеч бўлмаса жароҳат олиши мумкин-ку! Жароҳат эса... «Йўқ, мумкин», деб қайд этилади Гиннеснинг рекордлар китобида. Ҳатто дунё бўйича энг узоқ умр кўрган аскарлар ҳам бор экан. Бу кекса аскар Америка Қўшма Штатлари армиясида хизмат қилган Жон Соллинг бўлиб чиқди. Жон Америка фуқаролари урушида (1861—1865 йиллар) иштирок этиб, 1959 йилнинг эрта баҳори, яъни март ойида 113 ёшида оламдан ўтган.

АСКАРЛАР ҳаётида муҳим аҳамиятга эга бўлган яна бир ноёб маълумот бор. Фин армиясининг дароз аскари Вайно Миллиренениң бўйи ҳарбий хизматини бошлаган даврида атиги икки метру 21 сантиметр эди. У шу бўйи биланоқ дунёдаги энг баланд аскарлар эътиборига сазовор бўлган эди. Қизиғи шундаки, Вайно ҳарбий хизматни тугатиб, нафақага чиққанда бўйи янада чўзилиб 2 метру 51 сантиметрга етган.

АММО ШУНДАЙ ҳодисалар ҳам бор: Бразилиянинг миллий қаҳрамони ва давлат арбоби Маршал Кахеский америкалик аскар Жон Соллингдан ҳам кўп хизматларда бўлган. Нега дейсизми? Чунки у ўз вақтида мамлакатининг энг ёш кичик аскари ҳисобланган экан. Маршал ўз ҳарбий хизматини 1808 йилда бошлаганда атиги 5 ёшда бўлган. Ҳа, ҳаётда нималар бўлмайди дейсиз. Худо бировга умрдан, бировга бўйдан, бошқасига эса омаддан бераркан.

Дилдора ОРИПОВА.

** Қорақалпоғистон Республикасида Тошкент шаҳри маданияти кунлари олдидан*

(Давоми. Боши газетанинг ўтган сонида).

— Бизнинг аками? Механикку? — деди кичкина қиз мақтаниш билан.

— Буни биламан. Анави қизни айтаяпман.

— Ҳа, қачондан бери ҳайдайди.

— Унинг эри йўқми? — ўзимнинг гапимдан ўзим уялиб кетдим.

— Йўқ, у қари қизку.

Челакни ёғочга илиб сув тортишга тутиндим. Шошилганимданми, қўлим қалтираганиданми, челакдаги сув тўкилиб кетаверди.

— Кичкина қиз, сўраганларимни ҳеч кимга айтма, хўпми, — деб ялиндим қизчага.

— Бўпти, ҳеч кимга айтмайман. Кеннойи, сиз трактор ҳайдайсизми?

— Йўқ, ҳайдолмайман.

— Э, нега? Сизларга ўргатмадими?

— Ўргатгани йўқ. Мен саккизинчи синфни тугатганман, холос.

— Э-э,..

Уйга киришимиз билан қайнонам қизини яниб кетди:

— Бир-бирларингни судраб юрмасаларинг, қўрқасанларми? Янгангни сув париси опқочиб кетмайди. Бор, бузоқларга ўт ўриб сол.

Кичкина қиз ўроқни оласолиб, далага қараб йўрғалади. Мен яна сувга бормоқчи бўлиб бўш челак изладим, тополмадим. Давлатназарнинг қари қиз билан тургани менда гумон туғдира бошлаганди. Бу асоси йўқ, даъвоси йўқ рашк эди.

— Механикнинг иши ўзи шуку, бузилган тракторни тузатмайдими?

Олписбой СУЛТОНОВ

БАХТЛИ БЎЛГИМ КЕЛАДИ

(ҚИССА)

— Унда нега у қари қиз билан туради? Бошқа тракторлар йўқми тузатишга?

— Бошқа тракторлар бузилмаган-да, шу қари қизнинг трактори бузилган.

Ўз саволларимга ўзим жавоб топиб, сал тинчландим. Лекин қари қиз ҳақидаги ўй, барибир бошимдан кетмасди.

— Уни нега одамлар қари қиз дейди?

— Эрга тегмай юрганидан бўлса керак.

— Ёши ҳам бир ерга борган чиқар?

— Унда нега эрга тегмайди?

— Ҳеч ким олмаётгандир-да.

— Шунақа хунукмикин-а?

Шу саволимга жавоб топа олмадим. Кичкина қиз — қайнсинглимдан сўрайман деб кўнглимга тугиб қўйдим. «Чиройли бўлса керак, лекин эркакка ўхшаб трактор ҳайдаб юргандан кейин, ким совчи юборади. Эркакшода бўлиб кетгандир», деб ўйладим тағин. Қари қизга нисбатан менда ёмон фикрлар тўплана бошлади. Минг хаёлда ўтирганимда кичкина қиз чақириб қолди:

— Кеннойи, ошхонага келинг, қовун еймиз, онам чақиряпти. — Юрагим тошиб турибди сўрайдиганимни сўрай десам қайнонам эшитади. «Сўрарман, кечга томон» дея уйга йўл олдим. Қовун едик. Жудаям ширин экан.

— Жумагул, пўчоқларини ташлаб юборма. Катта лаганга тўғраб солиб қўй. Кечқурун сигирнинг олдига ташлаймиз, бўлмаса соғдирмайди, — деди қовун еб бўлгандан кейин қайнонам кичкина қизга. Бу унинг «Қизим сенга айтаман, келиним сен эшит» дегани.

— Ўзим тўғрайман, — дедим. Пичоқни олиб ишга тутиндим. Давлатназарни даланинг ўртасида «мени кўриб қўй» дегандек қари қиз билан тургани ҳеч ёдимдан чиқмасди.

— Энди мол билан бирга чивин ҳам келади, тезроқ бўлинг, — шоширди қайнонам.

— Кичкина қиз, лаганни олиб кел, — деб буюрдим. Кичкина қиз чопиб чиқиб кетаётиб, қайнонамга урилиб кетди.

— Кўзингга қараб юрсанг бўлмайдими? Қачон қараса ҳовлиқасан, — уни уришиб берди қайнонам. «Бола бечора, мен сабаб, гап эшитди», деб ҳижолатга ботдим. Кичкина қиз лаганни олиб келди.

— Кичкина қиз, — дедим мен аста, — бояги қари қиз нега эрга тегмайди?

— Билмайман.

— Балки чиройлимасдир-а?

— Э, жуда чиройли. Сиз яқиндан кўрмагансиз-да. Шойи кўйлак кийиб юрганини бир кўрсангиз эди.

«Сулув экан. Кичкина қиз ҳам уни ёқтирар экан, — ичим куйиб кетди. — Балки Давлатназар ҳам уни ёқтирар».

— Нега ўйланиб қолдингиз, кеннойи? — сўради Жумагул.

— Ўйланаётганим йўқ, — зўрма-зўраки кулдим. Кейин пўчоқ тўғрашга тушдим. Бир маҳал бармоғим «жиз» этди. «Иҳ» деб юбордим.

— Нима бўлди? — кичкина қиз менга қаради.

— Пичоқ ўткир экан...

— Онам доим «Сувни ҳам кесмайди, буни чарҳлатиб келадиган эркак йўқ бу уйда» дегувчи эди... Кейин бармоғимни бойлашга латта излай бошлади.

— Жумагул, қаердасан? Молларга қара, — қайнонамнинг овози келди.

Кичкина қиз кундалик вазифасини қилиш учун чопиб чиқиб кетди. Шу орада эшик олдига трактор келиб тўхтади. Аччиғланиб ўтирганим учун ташқарига чиқмадим.

— Ойжамол қани, она? — сигир соғадиган челакни олиб чиққан қайнонамдан сўради Давлатназар.

— Ҳа, келинчакни биров ўғирлаб кетадими? — шанғиллади қайнонам. — Ошхонададир. Уят борми сенда? Ота-онангдан уялмайсанми? Тавба, эшикдан кира солиб хотинини сўрайдиган эркакни энди кўришим. Қандай тарбия кўрдиларинг ўзи-а? Шунча йил ўқидинг, одоб деган нарса борми ўзи сенда?!

— «Сенга шу керак эди!» — бадҳоҳлик билан ўйладим. Давлатназар менинг тепамга келиб бир нарса демоқчи эди бирдан мен ҳам бобилладим:

— Боринг-э, қозон-товоқнинг орасида нима бор сизга, уялмайсизми? Ё аёлмисиз?

Кичкина қиз кириб келди.

— Жумагул, — дедим уни эркалатиб, Давлатназар кетгандан кейин, — қари қизнинг уйида кими бор?

— Нега ўшани сўрайверасиз? — деди Жумагул ҳам.

Нафасим ичимга тушиб кетди.

— Бўпти, энди сўрамайман. Фақат сўраганимни ҳеч кимга айтма, хўпми?

— Айтаман, — ўжарлик билан деди у. — ака, ҳов ака! Қари қиз сен билан тракторчилик курсида бирга ўқиган-а?!

Давлатназар, турган гапки унинг гапини эшитмади. Жўхоризорга ўтиб кетган чамаси.

(Давоми бор).

Муҳаррир ўринбосари Солиҳ ЁҚУБОВ.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗ

Ҳафтанинг ҳар жума кунлари газетанинг 4-саҳифасида «Зангори экран» орқали кўрсатиладиган ҳафталик дастур тўла эълон қилинади.

1994 йилда ҳам «Оқшом» газетаси ўзининг ана шу анъанасини давом эттиради.

Душанба, 15. XI

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Мусиқа оҳанглари». Телефильм.
18.25 «Тараққиёт замини». Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг бир йиллигига.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Тановар» миллий рақс ансамблининг концерти.
20.00 «Саҳродаги кўриқхона». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. «Мерос». «Бобурийлар шажараси».
21.30 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 1-қисм.
22.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Бузулук ўрмони». Телефильм.
19.38 «Лаҳза». Хабарлар.
19.50 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.20 «Билиб қўйган яхши».
20.40 «Лаҳза». Хабарлар.
21.00 «Ассалому алайкум».

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан душанба, 15 ноябрь куни «Орбита IV» кўрсатувлари соат 15.00 дан бошлаб намойиш этилади.

● «ОРБИТА IV»

15.00 Янгиликлар.
15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
15.25 «Телемикст».
16.10 «Мусиқий башорат». Кўп серияли телефильм премьераси.
16.40 «Истеъдодлар ва мухлислар».
17.20 «Иқболи кулганда».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.35 «Шеърий альбом». Г. Шергова.
18.55 «Гол».
19.25 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.40 «Ҳафтанинг акс садоси».
20.10 «Қандай қилиб бой бўлиш мумкин!». Телевикторина.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 23-серия.
21.55 «Спорт уик-энди».

«Янги студия» таништиради:

22.10 «Эркак ва аёл».
22.55 «АТВ-брокер».
23.00 «Джем-сешн».
00.45 «Бомонд».
01.15 «Мен».
Танаффус пайтида — (24.00) Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Россияда бизнес».
9.30 Мульти-пульти.
9.45 «Осойишталик № 9».
10.45 А. Шнитке асарлари янграйди.
11.15 Хонаки экран. «Беш оқшом». Бадиий фильм.
12.45 «Ўз-ўзига режиссёр».
13.15 «Шаҳарча». Дам олиш кўрсатуви.
13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
14.05 «Бозор томон йўл».
14.20 Киноқиссалар. «Сукунат». Бадиий фильм. 1-серия.
16.00 «М-трест».
16.15 Болалар учун янгиликлар.
16.30 «Бола тилидан».
17.00 «Қутқариш хизмати 911».

*

18.00—19.45
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.45 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради. «Сенат тергови». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» сериалидан.
20.40 «Бахтли тушлар таъбири».
21.10 «Мусиқа йирик планда».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Ҳақиқат онлари».
23.30 Катталар учун мультфильм.
23.35 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
00.10 Тунги сеанс. «Хуммсиз уч кун». Бадиий фильм (Польша).

Сешанба, 16. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Янграсин шўх яллалар».
7.50 «Бўрсиқ учун уй». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 1-қисм.
10.20 «Тошкентда куз». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Математика. Натурал сонларни кўпайтириш.
11.00 Эртаклар яхшиликка етаклар. «Шаҳзода ва малика».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика.
12.00 «Ёшлик» студияси. «Гурунг».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Кичкинтой» студияси. «Доно бобо даврасида».
18.45 «Эргаш Ҳамроев ҳақида қисса». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Дунё воқеалари.
19.35 «Илҳом дақиқалари». Карим Баҳриев.
20.00 «Бўзсув жилолалари». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 Қорақалпоғистонда Тошкент маданияти кунлари олдидан. «Орол оҳанглари».
21.50 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 2-қисм.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 Фан ҳақида суҳбатлар.
20.40 «Севги уйлари». Телефильм.
21.10 «Билим сарчашмалари».

«ОМАД» таништиради

21.45 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 18.20, 21.20, 00.40 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Кидди-Видди».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 Мультфильм.
10.50 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 23-серия.
11.20 «Инсон ва қонун».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм (Австралия). 1 ва 2-сериялар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Ишбилармонлар хабарномаси».
15.40 «Конверсия ва бозор».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Иш».
16.25 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Мелиховадан мактублар». Телефильм.
17.10 «Янги номлар».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «АвтоВАЗ кафолат беради».
18.45 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатуви. 1-қисм.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатуви. 2-қисм.
22.15 «Мавзу».
23.10 «Матбуот-экспресс».
23.20 Жаҳон шаҳарларининг тунги ҳаёти. Амстердам.
24.00 Янгиликлар.
00.45 «Экстро НУЖ».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Ҳақиқат онлари».

* * *

12.00 Мульти-пульти.
12.10 Хонаки экран. «Оркестр билан катта кўча бўйлаб». Бадиий фильм.
13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
14.05 Киноқиссалар. «Сукунат». Бадиий фильм. 2-серия.
15.50 «Телегазета».
16.00 Россия телевизион театри.
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.45 «Рост» студияси. «Кимнинг томони?».
17.10 «Трансросэфир».
17.45 «Мен қаҳрамонлик кўрсатмадим. Мен яшадим». Ольга Берггольц.

*

18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 243-серия.
21.10 «Мўмин-қобил йўлбошчилар».
21.35 «Кузги сайловолди марафони».
21.45 Катталар учун мультфильм.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Буржлар туркумидан».
23.00 «Маърифат мевалари».
23.45 Санкт-Петербург балети. Ю. Михалина рақсга тушади.

Чоршанба, 17. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Қалбим наволари».
7.50 «Юлдузлар ҳақида эртак». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Билиб қўйган яхши».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 2-қисм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи.
11.00 «Ёшлик» студияси. «Сенинг замондошинг».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Бухоро вилояти Ғиждувон туманидаги Фаттоевлар оилавий ансамблининг концерти.
18.40 «Ҳамкорлик самараси».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Хива». Телефильм.
19.35 «Санъат оламида».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Мусиқий кўрсатув.
21.35 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 3-қисм.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Иқтисодчилар мактаби».
20.00 «Спринт».
20.25 «Кинотриада».
21.35 «02» тўлқинида.
21.55 «Евдокия». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 18.20, 23.40 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Ҳакка». Болалар ахборот кўрсатуви.
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Савдо кўприги».
11.00 А. Глазунов. «Денгиз». Поэма-фантазия.
11.20 «Джэм».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
13.10 «Осмони фалакда». Кўрсатувни В. Балашов олиб боради.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 Композитор Е. Дога.
17.00 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.20 «700-клуби».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Эфирда— Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.50 «Мулкдор алифбоси».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
20.00 «Севги тарихи».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Останкино» хит-паради.
22.30 Шахмат параллеллари. Жаҳон чемпионлиги учун шахмат бўйича матч якунлари.
23.00 Янгиликлар.
23.45 «Матбуот-экспресс».
24.00 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Греция — Россия терма командалари. Грециядан олиб кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Мўмин-қобил йўлбошчилар».
9.25 Тонгги концерт.
9.40 «Буржлар туркумидан».
10.10 «Мусиқий зал». Халқаро фестиваль.
11.05 «Мусиқий коллекция». Н. Сторожев.
11.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 243-серия.
12.40 «Параллеллар».
12.55 «Сафсаталар».
13.25 «Деҳқонларга таалуқли масала».
13.45 Киноафсоналар. «Шамолларга учган умр». Ҳужжатли фильм. 1- ва 2-қисмлар.
16.15 «Телегазета».
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Рост» студияси. «Такой возраст». Ёшлар тележурнали.
17.10 Мульти-пульти.
17.25 «Рус ижозатномаси».

*

18.00—20.10
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.10 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 244-серия.
21.00 «Сизнинг ҳуқуқингиз».
21.15 «Рус қобусномаси».
21.45 «Бизнес: янги номлар».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Кузги сайловолди марафони».
22.45 «60 дақиқа». Си-Би-Эс ва Россия телевидениесининг кўрсатуви.
23.45 «/-клуб».
00.25 Криминал хабарлар экрани.
00.35 «Винил чангалзорларида».

Пайшанба 18, XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Лирик концерт.
7.50 «Содиқ дўстлар». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.20 «Бухоро қоракўли». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Матбуот саҳифаларида (рус тилида).
9.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 3-қисм.
10.30 «Алифбо сабоқлари».
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
11.15 «Ёшлик» студияси. «Талабалик йилларим».
11.45 «Дон—ризқ-рўзимиз». Қорақалпоғистондан кўрсатув.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Садо».
18.40 «Кашф этилаётган имкониятлар».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Сиҳат-саломатлик».
20.00 «Билдирсой». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси дуторчи қизлар ансамблининг концерти.
21.45 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 4-қисм.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Болалар учун. «Табассум».
20.00 «Одамийлик сабоқлари».
20.20 «Тошкент оқшомлари».

«ОМАД» таништиради

21.20 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 21.20, 00.40 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.10 Футбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. Греция — Россия терма командалари. 2-тайм.
11.05 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Эдемга қайтиш». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Омад». М. Танич ҳақида.
17.10 «Джэм».
17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Танаффус пайтида (18.00) — Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Миниатюра».
19.55 «Жамоатчилик фикри».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Жамоатчилик фикри» (давоми).
21.40 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
22.40 «Пен-клуб».
23.40 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.45 «MTV».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 «Таниш чеҳралар». Мусиқий дам олиш танлови.
9.40 Тонгги концерт.
9.55 «Параллеллар».
10.10 «К-2» таништиради: «Абзац».
11.35 Волейбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш турнири. Россия— Туркия. «Динамо» спорт саройидан кўрсатилади.
12.35 «Жаҳон аёллари». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 3-серия.
13.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 244-серия.
13.55 «Деҳқонларга таалуқли масала».
14.15 «Қутқариш хизмати 911».
15.10 Ишдан бўш пайтингизда. «Иш устасидан қўрқади».
15.30 «Телегазета».
15.40 «Китоблар оламидаги гаплар».
15.55 «Ҳали англанмаган коинот».
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 «Рост» студияси. «Артзона».
17.10 «Трансросэфир».

*

18.00—20.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.30 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 245-серия.
21.20 «М-трест».
21.35 «Кузги сайловолди марафони».
21.45 Криминал хабарлар экрани.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Катта жанжал».
23.00 «Қисқаси». Мусиқий томоша.
23.45 «Тўлиной».

Жума, 19.XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Эстрада қуйлари.
7.50 «Алдаркўса ва бой». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Ал-Хоразмий ватандоши». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 4-қисм.
10.20 «Сулола». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви: Физика. Электромагнит тўлқинлар.
11.00 «Ҳамид Сулаймон». Телефильм.
11.30 Ўқув кўрсатуви: Зоология. Сувда ва қуруқда яшовчиларнинг ҳаёт тарзи.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Аҳвол қандай, чемпион!». Озода Аҳмедова.
18.30 Рақслар гулдастаси.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Чорраҳа».
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Учрашув». Ўзбекистон халқ шоираси Ҳалима Худойбердиева.
22.10 «Сурнай навоси».
22.40 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 5-қисм.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ёнғиндан эҳтиёт бўлинг!».
19.50 «Қалдирғоч». Қисқа метражли бадиий фильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «042 қаерда!». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.50, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9:00 Янгиликлар.
9.20 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Оловиддиннинг сеҳрли чироғи». Бадиий фильм.
11.00 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.

Театр шинавандалари, сизлар учун!

12.20 «Гамлет» мавзуида мулоҳазалар». Д. Шостакович мусиқасига яратилган фильм-балет.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Оловиддиннинг сеҳрли чироғи». Бадиий фильм.
17.40 «Музограф».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Россия сайловининг акс садоси».
18.40 «Инсон ва қонун».
19.15 «03 вагони».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.45 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.
22.40 «Матбуот-экспресс».

«ВИД» таништиради:

23.00 «Музобоз».
23.45 «Х» кўрсатуви.
00.45 «Политбюро».
01.25 «Авто-шоу».
01.55 «Обоз» майдончаси.
Танаффус пайтида (24.00)— Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 «Кечки салон» саҳифаларида.
9.40 «Ўз манзили».
11.10 «Ватаним менинг».
12.05 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 245-серия.
12.55 Мульти-пульти.
13.05 «Деҳқонларга таалуқли масала».
13.30 «Трансросэфир».
14.00 Россия телевизион театри.
15.40 Жума кунлари Дисней. «Уликлар кўрфазилик бола». Бадиий фильм. 2-серия.
16.30 Болалар учун янгиликлар.
16.45 Мульти-пульти.
16.55 «Ҳайвонот оламида».

*

18.00—19.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.30 «Механик пианино учун тугалланмаган пьеса». Бадиий фильм.
21.15 «Кузги сайловолди марафони».
21.25 Рақс марафони. «Бал рақслари».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «К-2» таништиради: «САС».
23.25 «Танаффус». В. Леонтьев куйлайди.
23.40 Тунги сеанс. «Бегоналар бу ерда юрмайди». Бадиий фильм.
00.55 Волейбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш турнири. Россия—Финляндия. «Динамо» спорт саройидан кўрсатилади.

Шанба, 20. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Ер ва диёр тароналари.
7.50 «Қувноқ алдоқчи». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Чимён. Йил фасллари». Телефильм.
8.20 Мутахассис маслаҳати.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 5-қисм.
10.30 «Етти ширин болакай».
10.50 «Ўлмас мерос». Телефильм.
11.10 Хитой тили.
11.40 «Фахрийлар—фахримиз».
12.10 «Бастакор Мардон Насимов. Хор ва халқ чолғу оркестри учун ёзилган асарлар.
12.50 «Аёл қадри».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Ўйла! Изла! Топ!».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Хотира». Элбек таваллудининг 90 йиллигига.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Дам олиш концерти.
21.35 Заҳириддин Муҳаммад Бобур таваллудининг 510 йиллиги олдидан. П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 6-қисм.
22.55 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Сўнгги ташриф». Телевизион бадиий фильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Театр оламида».

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.20, 21.20, 00.40 —Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Матбуот-экспресс».
7.05 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».
7.50 Янгиликлар.
8.30 «Спорт-имконият».
9.00 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
9.30 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
10.55 «Қадрдон тупроқ». Экологик кўрсатув.
11.15 «Илҳом манбалари».
11.45 «Веди».
12.25 «Смак». А. Макаревич маслаҳатлари.
12.40 «Инсон институти». А. Дерябин иштирок этади.
13.10 «Ихтилоф». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6- ва 7-серялар.
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Пеппи—Узун пайпоқ». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 10-серия.
15.50 «Пул ва сиёсат».
16.20 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви. Парашют спорти бўйича жаҳон чемпионати.
17.00 «Қизил квадрат».
17.40 «Ўттиз йил ўтгач. Джон Кеннеди ҳалокатининг сирлари». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
18.30 «Ҳайвонот оламида».
19.10 «Оба-на».
19.40 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Ақлли». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ақлли». Телевизион бадиий фильмнинг давоми.
22.10 «Резонанс» студияси таништиради.
22.30 «М. Магомаев. Дўстлар билан учрашув».
23.45 «Матбуот-экспресс».
24.00 Янгиликлар.
00.45 Охирги киносеанс. «Декалог-VII». Телевизион бадиий фильм премьераси.
01.40 «Россия-93». Спорт рақслари бўйича халқаро танлов. Нижний Новгороддан кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 «730 формуласи».
8.55 «Сиз яратган боғ».
9.25 Ҳужжатли фильм премьераси.
9.55 «Рост» студияси. «Биринчи тайм», «Бизнинг «Аралаш».
10.25 «Изабель». Дам олиш викторинаси.
11.10 Кундузги сеанс. «Мавзу». Бадиий фильм.

*

12.45—16.25
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

12.45 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
12.55 «Ўзбекистон — Англия: ҳамкорлик йўллари». 1-кўрсатув.
13.15 «Мозийдан ёғдулар».
13.45 «Дам олиш соатларида».
14.25 «Кўнгил кўприклари».
14.55 «Авлодлар». М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси Катта залидан репортаж.
15.30 «Джаксон хотирасига». Бокс бўйича халқаро турнир ҳақида.
16.15 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

16.25 «Гранд-репортаж».
16.55 Театр сафари. «Глобус» Новосибирск ёшлар театрининг «Чайка» спектаклида.
17.40 Россия Федерацияси Олий суди залидан.

*

18.00—20.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.30 «Уинстон Черчилль. Чўққига йўл». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. 8-серия.
21.30 «Россияни қандай эпақага келтириш мумкин?».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Мутлақо махфий».
23.30 «Ксюша ҳузурида».
24.00 «Динозаврга айланмайлик».
00.15 «Фильм-премьераси».
00.30 «К-2» таништиради: «Америка юлдузлари».
01.00 Волейбол. Жаҳон чемпионатининг саралаш турнири. Хорватия — Россия. «Динамо» спорт саройидан кўрсатилади.

Якшанба, 21. XI

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 41—42-сериялар.
10.00 Араб тили.
10.30 «Ёшлик» студияси. «Студентлар саҳнасида».
11.10 П. Қодиров. «Бобур». Видеофильм. 6-қисм.
12.30 «Фаннинг ойдин йўллари».
13.00 Эстрада хонандаси Маъмура Қурбонова куйлайди.
13.30 Болалар учун фильм. «Капитан Врунгелнинг саргузаштлари».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Ўсмирлар учун. «Улғайиш поғоналари».
18.30 «Мультипанорама».
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 «Ойнаи жаҳонда».
19.45 «Оламнинг рангин тасвири». Ўзбекистон халқ рассоми Алишер Мирзаев.
20.20 Катталар учун мультфильм.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Якшанба оқшомида».
21.45 Республика театрларининг телевизион фестивали. Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий. «Тошкентга саёҳат». Фарғона вилоят театрининг спектакли.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

17.00 «Мультфейерверк».
17.30 «Курьер».
17.40 «Рок ҳақида».
18.10 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.20 Болалар учун. «Совға».
18.45 «4/8». Мусиқий кўрсатув.

19.00 «Даракчи».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Видео-О».
20.55 «Курьер».
21.05 «Мусиқий йўлка». Мусиқий кўрсатув.
21.35 «Даракчи».
21.45 Эълонлар.
21.50 «Видео-О».

● «ОРБИТА IV»

6.35, 15.15, 19.15, 22.45, 00.15— Кўрсатувлар тартиби.
6.40 Эрталабки гимнастика.
6.50 «Руҳий чиниқтириш».
7.50 Янгиликлар.
8.30 «Авто-шоу».
9.00 «Марказ».
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.00 «Ҳамма уйдалигида».
10.30 «Спортлото» тиражи.
10.45 «Тонг юлдузи».
11.35 «Полигон».
12.05 «Марафон-15».
12.45 «Пи» белгиси билан.
13.30 «Мен аёлман».

«КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради

14.00 «Француз пазандалари сизга тавсия этадилар».
14.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

15.00 Янгиликлар.
15.20 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
16.00 «Саёҳатчилар клуби».
16.50 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.55 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
17.50 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.30 Халқ тароналари.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.00 «Нима! Қаерда! Қачон!».
20.05 «Турнахон». Бадиий фильм («Мосфильм», 1968 й.).
21.55 Эълонлар.
22.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
22.50 «Матадор».
24.00 Янгиликлар.

Тунги эрмаклар

00.20 «Теледартс».
00.50 «Телбалик». Бадиий фильм (Буюк Британия).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.25 Мульти-пульти.
8.40 «Хайрли тонг!».
9.10 «Калит» кўрсатуви. «Шоҳона сафар». 6-қисм.
9.40 Ҳужжатли фильм.
10.00 «Рост» студияси. «Соник» — супер-ежик», «Космос сабоқлари».
10.30 «Здоровье».
11.00 «Ати-бати...».
11.30 Кипрас Мажейка. «Кичик Европадан репортажлар».
12.00 «XX аср кадрда ва ... дар ортида».

*

13.00—17.05
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ

13.00 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
13.10 «Ўзбекистон — Англия: ҳамкорлик йўллари». 2-кўрсатув.
13.50 «Дунё эшиги».
14.30 «Америка: ўтмишга ва келажакка назар».
15.00 «Шарқ дипломатияси тарихидан».
15.45 Дўстлик тароналари.
16.15 «Безнен мирас» (татар тилида).
16.55 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.05 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».
18.00 Телефильм.
18.20 Си-Би-Эс кинотеатри. «Таъсирида». Бадиий фильм.

*

20.00—22.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 Катталар учун мультфильмлар.
22.45 «Овросиё-ТВ» таништиради: «Худолар араваси», Бадиий-ҳужжатли фильм.
00.30 «А» программаси.

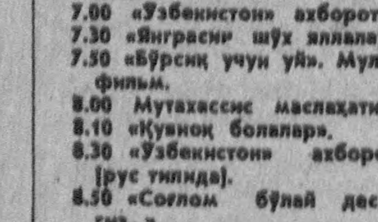

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ.
Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.30. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6
Буюртма Г—640. 17299 нусхада.